

ZASADY OCENIANIA Z PRZEDMIOTÓW TECHNICZNYCH I ARTYSTYCZNYCH
INFORMATYKA, EDUKACJA INFORMATYCZNA, TECHNIKA, PLASTYKA, MUZYKA

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. KSIĘCIA JÓZEFA PONIATOWSKIEGO W SULMIERZYCACH

I Przedmiotem oceny są:

- A. wiadomości i umiejętności,
- B. zaangażowanie w proces nauczania – uczenia się,
- C. aktywność i praca na lekcji,
- D. obowiązkowość i systematyczność,
- E. ćwiczenia i zadania praktyczne,
- F. umiejętność pracy w grupie,
- G. przygotowanie i stosunek do zajęć,
- H. przestrzeganie zasad BHP i regulaminów pracowni,
- I. umiejętność organizacji miejsca (stanowiska) pracy,
- J. właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń,
- K. indywidualny wkład pracy potrzebny do realizacji określonych zadań i zaangażowanie ucznia,
- L. aktywny udział w życiu artystycznym i kulturalnym placówki,
- M. udział w konkursach.

II Narzędzia pomiaru osiągnięć uczniów:

- A. prace kontrolne (sprawdziany, testy, karty pracy),
- B. kartkówki,
- C. odpowiedź ustna przygotowana wcześniej lub spontaniczna,
- D. prace domowe,
- E. zeszyt przedmiotowy,
- F. prace plastyczne,
- G. aktywność na lekcji (np. kilkudzaniowa wypowiedź, praca w grupie, praca z tekstem),
- H. zadanie (ćwiczenie) praktyczne wykonane na podstawie rysunku lub według uzgodnionego planu,
- I. prace i projekty wykonane w grupie,
- J. prezentacja samodzielnie zdobytej wiedzy (referaty, prezentacje multimedialne),
- K. artystyczna działalność pozalekcyjna i pozaszkolna,
- L. uczestnictwo w konkursach przedmiotowych i tematycznych.

III Sposób kontrolowania i oceniania poszczególnych form aktywności.

Przy ustalaniu stopni, brany jest przede wszystkim pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki danego przedmiotu oraz indywidualne psychofizyczne predyspozycje i możliwości dziecka, jego motywacja, zaangażowanie w pracę, systematyczność i pilność, stosunek do zajęć, pozytywna postawa wobec przedmiotu.

1. **Sprawdziany / testy / karty pracy** przeprowadza się w formie pisemnej lub praktycznej (informatyka, plastyka, technika), a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z danego zakresu materiału (rozdziału, działu). Z przedmiotu informatyka sprawdziany przeprowadzane są głównie w formie praktycznej (przy komputerze).

- O sprawdzianie uczeń jest informowany z tygodniowym wyprzedzeniem (wpis do dziennika elektronicznego w chwili zapowiedzi).
- Przed sprawdzianem nauczyciel podaje zakres programowy sprawdzianu.
- Każdy sprawdzian poprzedza lekcja powtórzeniowa.
- Sprawdziany są obowiązkowe. Jeśli uczeń nie może przystąpić do napisania sprawdzianu w pierwszym terminie, zobowiązany jest uczynić to na najbliższych zajęciach. W przypadku dłuższej usprawiedliwionej nieobecności – w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

2. **Kartkówki** przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia z 3 jednostek lekcyjnych.

3. **Odpowiedź ustna** obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji. Oceniając wypowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę:

- poprawność rzeczową,
- prawidłowe posługiwanie się pojęciami,
- płynność wypowiedzi.

4. **Praca domowa**

Przy ocenianiu samodzielnej pracy domowej ucznia bierze się pod uwagę:

- zawartość rzeczową,
- prawidłowość formy wykonania,
- wkład własnej pracy.

5. **Zeszyt przedmiotowy**

W ciągu roku szkolnego zeszyt ucznia (plastyka, technika) podlega ocenie, na którą składa się:

- kompletność i systematyczność prowadzonych notatek,
- kompletność zadań domowych,
- czytelność i estetyka prowadzonych notatek.

6. **Prace plastyczne**

Kryteria oceniania prac plastycznych:

- indywidualne predyspozycje ucznia,
- zgodność pracy z tematem,
- wysiłek włożony w wykonanie pracy i w przygotowanie się do jej wykonania,
- poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych,
- trafność doboru środków artystycznego wyrazu,
- umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną,
- pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi,
- kreatywność - sposób przedstawiania tematu, własna interpretacja postawionego problemu plastycznego, oryginalność realizacji danego tematu, stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań,
- estetyka pracy.

Stopień	Wymagania
1 – niedostateczny	Uczeń oddaje pustą kartkę, brak realizacji tematu i treści (uniemożliwia to określenie postępu realizacji).
2 – dopuszczający	Uczeń rozumie temat, ale ilustruje go w sposób prymitywny, stosuje najprostsze środki plastyczne (ołówki, kredka, 1-3 barwy), ma kłopoty z kompozycją.
3 – dostateczny	Uczeń obrazuje treść oszczędnie, ilość środków podstawowa, praca nadal uboga kolorystycznie, kompozycja prawidłowa, niestaranna.
4 – dobry	Zakres realizacji tematu zadowalający, treść ciekawa, uczeń stosuje wszystkie znane środki plastyczne (na swoim stopniu edukacji), kompozycja prawidłowa; uczeń stara się wnieść do realizacji tematu własny pomysł, prawidłowo korzysta ze środków wyrazu.
5 – bardzo dobry	Treść bogata, uczeń aktywny w myśleniu, twórczy, stosuje znane środki wyrazu, kompozycja trafiona, kolorystyka ciekawa, prace biorą udział w wystawach szkolnych.
6 – celujący	Uczeń z łatwością realizuje tematy, zapełnia bogatą treścią, wykraczając ponad program nauczania, eksperymentuje sam w doborze kolorów, kompozycji i środków wyrazu, jest twórczy i pomysłowy, prace uczestniczą w konkursach plastycznych.

7. Aktywność na lekcji

- Aktywność na lekcji (np. częste zgłaszanie, udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywna praca w grupach) może być oceniana plusami („+”). Za pięć „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.
- Uczeń, który nie uważa na lekcji, udziela błędnych odpowiedzi, nie wykazuje zainteresowania tematem, odmawia pracy na lekcji, może otrzymać minusa („-”). Za pięć „-”, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

8. Zadanie (ćwiczenie) praktyczne

a) technika i plastyka:

- łączenie umiejętności praktycznych z wiedzą teoretyczną,
- przygotowanie do zajęć,
- przygotowanie stanowiska pracy i przestrzeganie zasad BHP,
- organizacja pracy,
- ład i porządek na stanowisku pracy,
- sprawność w posługiwaniu się narzędziami,
- oszczędne gospodarowanie materiałami,
- wykonywanie poleceń,
- poprawność wykonywania ćwiczeń,
- efektywność wykorzystania czasu pracy,
- stosunek ucznia do zajęć, jego zaangażowanie,
- estetyka i staranność wykonania prac,
- samodzielność pracy.

b) informatyka:

Uczeń wykonuje prace korzystając z komputera i odpowiedniego oprogramowania. Zadania będą sprawdzały umiejętności:

- rozwiązywania problemów przy pomocy komputera,
- łączenia umiejętności praktycznych z wiedzą teoretyczną,
- obsługi poznanych narzędzi programów użytkowych.

9. Prace i projekty wykonane w grupie

- organizacja pracy,
- przygotowanie stanowiska pracy i przestrzeganie zasad BHP,
- podział zadań,
- komunikacja,
- wiedza i umiejętności,
- prezentacja zadania,
- stopień poczucia odpowiedzialności za działanie grupowe.

10. Artystyczna działalność pozalekcyjna i pozaszkolna

Uczeń ma prawo do dodatkowej oceny za wykonane prace nadobowiązkowe. Aktywny udział w zajęciach pozalekcyjnych oraz w życiu artystycznym i kulturalnym placówki, a także reprezentowanie jej w przedsięwzięciach o charakterze artystycznym, nagradzany jest celującymi ocenami cząstkowymi.

11. Konkursy przedmiotowe i tematyczne

Udział w konkursach nagradzany jest dodatkowymi ocenami cząstkowymi.

12. Inne

- Uczeń ma prawo do nieoceniania po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności.
- Uczeń ma prawo do zgłoszenia dwóch nieprzygotowań do lekcji w ciągu semestru (nie dotyczy to zapowiedzianych wcześniej kartkówek, sprawdzianów oraz zajęć, podczas których wystawiana jest ocena półroczna i roczna).
- Uczeń każde nieprzygotowanie powinien zgłosić przed lekcją. Nieprzygotowanie do lekcji to np. brak zeszytu, brak pracy domowej, brak przyborów plastycznych, technicznych. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
- Brak materiałów do wykonania pracy (gdy uczeń zgłasza nieprzygotowanie) nie zwalnia go od pracy na lekcji. Uczeń ma obowiązek pracować na materiałach zastępczych (plastyka, technika).

IV Ocenianie prac kontrolnych

- A. Każdy sprawdzian / test / kartkówka przygotowany jest w taki sposób, że zawiera połowę zadań z wymagań podstawowych i połowę – z ponadpodstawowych.
- B. Sprawdziany / testy / kartkówki są oceniane według oddzielnego schematu, który jest uzależniony od złożoności zagadnienia. Punkty są przeliczane na oceny według zasad pomiaru dydaktycznego.

100% - celujący

90 – 96% - bardzo dobry

75 – 89% - dobry

50 – 74% - dostateczny

33 – 49% - dopuszczający

V Zasady informowania o wymaganiach i postępach w nauce.

- A. Wszystkie oceny są jawne i podawane na bieżąco.
- B. Prace pisemne i prace plastyczne powinny być ocenione i oddane przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni.

- C. Sprawdzone i ocenione prace pisemne i plastyczne nauczyciel oddaje uczniom lub przechowuje do końca danego roku szkolnego. Pozostają one do wglądu uczniów i rodziców.
- D. Ocena powinna być opatrzona krótkim komentarzem merytorycznym (ustnym bądź pisemnym) zawierającym odniesienia do wymagań, które uczeń spełnił i których nie spełnił.
- E. W ocenianiu nauczyciel uwzględnia zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, możliwości intelektualne ucznia oraz stopień zaangażowania i wkład w naukę.

VI. Ocenianie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

- A. Uczniowie posiadający opinie poradni psychologiczno – pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
- B. Nauczyciel dostosowuje wymagania w zakresie wiedzy i umiejętności w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono ograniczone możliwości sprostania wymaganiom programowym ze względu na deficyty rozwojowe.
- C. W ocenianiu uczniów uwzględnia się szczególnie:
 - udzielanie wsparcia, zachęty i pomocy w osiągnięciu przez uczniów sukcesu,
 - zwiększenie ilości ćwiczeń potrzebnych do opanowania umiejętności,
 - wydłużenie czasu przeznaczanego na wykonywanie ćwiczeń praktycznych, zadań i prac plastycznych,
 - dzielenie ćwiczenia złożonego na proste etapy i ocenianie ich etapami,
 - zwolnienie z realizacji ćwiczenia, którego wykonanie sprawia uczniowi trudności,
 - odczytanie na głos poleceń dostarczonych innym uczniom w formie pisemnej,
 - zadawanie większej liczby prostych pytań zamiast jednego złożonego,
 - możliwość (za zgodą ucznia) zamiany pracy pisemnej na odpowiedź ustną.
 - liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia (zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy i jej estetykę); podczas oceniania zwracanie przede wszystkim uwagi na stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, włożony wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały i niezbędne pomoce,
 - zadawanie krótszych prac domowych,
 - obniżenie wymagań dotyczących estetyki zeszytu przedmiotowego.

VII Zasady wystawiania ocen półrocznych i rocznych.

- A. Klasyfikacja półroczna i roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz ustaleniu oceny klasyfikacyjnej.
- B. Nauczyciele i wychowawcy na początku każdego roku szkolnego informują uczniów (podczas lekcji) oraz ich rodziców / prawnych opiekunów (za pośrednictwem strony internetowej) o:
 - wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen półrocznych i rocznych,
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
 - warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej,
 - trybie odwoływania od wystawionej oceny klasyfikacyjnej.
- C. Przy wystawianiu oceny półrocznej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopień opanowania wiedzy i umiejętności ocenianych na podstawie różnych form aktywności. Ocena wystawiana jest na podstawie średniej arytmetycznej ocen cząstkowych wyliczanej przez dziennik elektroniczny. Brane jest pod uwagę zaangażowanie i umiejętności ucznia.
- D. Średnia wymagana na poszczególne oceny.

średnia	ocena
1,60	2
2,60	3
3,60	4
4,60	5
5,00	6*

*Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w pełni opanował materiał przewidziany programem nauczania w danej klasie, a ponadto wykazał się artystyczną aktywnością pozalekcyjną (udział w przeglądach, festiwalach, wystawach itp.), systematycznie brał udział przynajmniej w 3 konkursach w ciągu półrocza (prace powinny być zgodne z regulaminem danych konkursów i wykonane na ocenę celującą lub co najmniej bardzo dobrą).

W klasie IV z techniki uczeń otrzymuje na koniec roku szkolnego ocenę celującą, jeśli jego średnia ocen wynosi 5,00 i więcej, a ponadto w pierwszym terminie zaliczył (na 80%) test podsumowujący pracę w klasie IV (test teoretyczny jako część egzaminu uprawniającego do zdobycia karty rowerowej).

E. Ocena roczna wystawiana jest na podstawie średniej z pierwszego i drugiego półrocza. Nauczyciel bierze pod uwagę postawę i zaangażowanie ucznia.

F. Warunkiem uzyskania rocznej oceny dopuszczającej jest średnia co najmniej 1,60 w każdym półroczu.

G. Uczeń ma obowiązek poprawienia półrocznej oceny niedostatecznej w terminie 6 tygodni od zakończenia zajęć w pierwszym półroczu. W szczególnych przypadkach termin ten może zostać ustalony indywidualnie z nauczycielem.

VIII Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen.

- A. Uczeń ma prawo do poprawienia oceny niedostatecznej ze sprawdzianu praktycznego i teoretycznego w terminie 2 tygodni od zapoznania się z oceną. Do poprawy można przystąpić tylko jeden raz.
- B. Nie podlegają poprawie oceny z kartkówki, odpowiedzi ustnych oraz prac i ćwiczeń praktycznych (plastyka, technika i informatyka) wykonywanych na lekcji. Inne oceny uczeń może poprawić po uzgodnieniu z nauczycielem przedmiotu.
- C. W przypadku poprawy sprawdzianu wstawiana jest ocena wyższa.
- D. Prace oddajemy w terminie. Zaliczenia z muzyki i informatyki oraz zaległe, skończone prace plastyczne i techniczne należy oddać najpóźniej w ciągu 2 tygodni od wyznaczonego przez nauczyciela terminu oddawania prac. Jeśli uczeń nie odda zaległej pracy, po 2 tygodniach otrzymuje ocenę niedostateczną. Prace dostarczone po terminie są traktowane jako opóźnione i otrzymują ocenę o jeden niższą.

IX Zasady badania wyników nauczania.

- A. Badanie wyników nauczania ma na celu diagnozowanie efektów kształcenia.
- B. Badanie to może mieć formę:
 - diagnozy wstępnej,
 - diagnozy na koniec roku szkolnego.
- C. Wyniki uzyskane przez uczniów podczas tych diagnoz nie mają wpływu na ocenę półroczną i roczną.

X Ewaluacja

Przedmiotowe Zasady Oceniania są modyfikowane. Modyfikacja odbywa się po zakończeniu roku szkolnego w oparciu o wyniki nauczania.

XI Poziomy wymagań a ocena szkolna.

Poniższa tabela zawiera oczekiwane umiejętności ucznia podzielone na wymagania podstawowe i ponadpodstawowe. Wymaganiom podstawowym odpowiada ocena dostateczna, wymaganiom ponadpodstawowym – bardzo dobra.

Oceny dopuszczającą i dobrą otrzymują uczniowie, którzy nie spełnili wszystkich wymagań na oceny odpowiednio - dostateczną i bardzo dobrą.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto wykazał się artystyczną aktywnością pozalekcyjną (udział w przeglądach, festiwalach, wystawach itp.), systematycznie brał udział przynajmniej w 3 konkursach w ciągu półrocza (prace powinny być zgodne z regulaminem danych konkursów i wykonane na ocenę celującą lub co najmniej bardzo dobrą).

<i>Edukacja informatyczna - klasa I</i>		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
Uczeń:		
<i>Obszary umiejętności</i>	<i>Umiejętności ucznia</i>	<i>Umiejętności ucznia</i>
Posługiwanie się komputerem - obsługa komputera i poznanych programów użytkowych, programowanie, bezpieczeństwo pracy z komputerem	<p>Posługuje się komputerem w podstawowym zakresie.</p> <p>Samodzielnie uruchamia komputer..</p> <p>Wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia.</p> <p>Uruchamia płytę CD.</p> <p>Umie pokolorować rysunek w programie Paint.</p> <p>Z pomocą nauczyciela uruchamia wybrany program komputerowy, Paint, Word.</p> <p>Posługuje się lewym przyciskiem myszki (klika, przeciąga, zaznacza.,</p> <p>Posługuje się klawiszami ze strzałkami na klawiaturze.</p> <p>Pisze na klawiaturze wybrane litery i proste wyrazy,</p> <p>Z pomocą nauczyciela pisze na klawiaturze polskie znaki i wielkie litery.</p> <p>Używa klawisza Enter i klawisza Spacji.</p> <p>Posługuje się wybranymi narzędziami z Przybornika programu Paint.</p> <p>Zna podstawowe elementy programu Scratch.</p> <p>Z pomocą nauczyciela surfuje po wybranych stronach internetowych.</p> <p>Z pomocą nauczyciela rozwiązuje komputerowe quizy.</p>	<p>Posługuje się lewym przyciskiem myszki (klika, przeciąga, zaznacza).</p> <p>Pisze na klawiaturze wyrazy zawierające polskie znaki i wielkie litery.</p> <p>Korzysta z klawisza Enter i klawisza Spacji.</p> <p>Usuwa znaki lub tekst klawiszami Delete lub Backspace.</p> <p>Zaznacza, kopiuje i wkleja tekst.</p> <p>Zmienia rodzaj, rozmiar i kolor czcionki,</p> <p>Posługuje się wybranymi narzędziami z Przybornika programu Paint.</p> <p>Wstawia pole tekstowe i pisze tekst w programie Paint.</p> <p>Zaznacza i kopiuje fragmenty rysunku.</p> <p>Zaznacza i usuwa fragmenty rysunku.</p> <p>Tworzy sekwencje poleceń dla określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu (Scratch).</p> <p>Zmniejsza i powiększa elementy rysunku.</p> <p>Korzysta z Internetu.</p> <p>Surfuje po wybranych stronach internetowych,</p> <p>Samodzielnie rozwiązuje komputerowe quizy.</p>

<i>Edukacja informatyczna - klasa II</i>		
<i>Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania</i>		
	<i>podstawowe</i>	<i>ponadpodstawowe</i>
<i>Uczeń:</i>		
<i>Obszary umiejętności</i>	<i>Umiejętności ucznia</i>	<i>Umiejętności ucznia</i>
<p>Posługiwanie się komputerem - obsługa komputera i poznanych programów użytkowych, programowanie, bezpieczeństwo pracy z komputerem</p>	<p>Pamięta niektóre zasady obowiązujące w pracowni komputerowej, wymaga nadzoru nauczyciela.</p> <p>Potrzebuje pomocy, aby uruchomić wybrany program (również multimedialny).</p> <p>Zna niektóre elementy zestawu komputerowego,</p> <p>Z pomocą nauczyciela otwiera pole tekstowe programu graficznego Paint i umieszcza w nim kilka wyrazów,</p> <p>Ma trudności z zapisywaniem zmian wprowadzonych w rysunku.</p> <p>W edytorze tekstowym pracuje z pomocą nauczyciela.</p> <p>Ma trudności w posługiwaniu się klawiaturą do napisania krótkiego tekstu.</p> <p>Uruchamia płytę CD.</p> <p>Z pomocą nauczyciela uruchamia wybrany program komputerowy, np. Paint, Word,</p> <p>Posługuje się lewym przyciskiem myszki (klika, przeciąga, zaznacza),</p> <p>Posługuje się klawiszami ze strzałkami na klawiaturze.</p> <p>Z pomocą nauczyciela rozwiązuje komputerowe quizy.</p> <p>Zna podstawowe elementy programu Scratch.</p>	<p>Potrafi wymienić przykładowe zastosowanie komputera w życiu codziennym.</p> <p>Podaje przykłady zagrożeń wynikających z nieprawidłowego korzystania z komputera.</p> <p>Potrafi skopiować i wkleić element graficzny do innego pliku graficznego.</p> <p>Zna narzędzia edytora grafiki Paint i potrafi z nich korzystać do tworzenia własnych projektów graficznych.</p> <p>Wstawia pole tekstowe i pisze tekst w programie Paint.</p> <p>Potrafi wpisać adres strony internetowej i wyszukać potrzebne informacje.</p> <p>Wie, jak przenosić zaznaczony obrazek między oknami programu Paint.</p> <p>Pisze na klawiaturze wyrazy zawierające polskie znaki i wielkie litery.</p> <p>Usuwa znaki lub tekst klawiszami Delete lub Backspace.</p> <p>Zaznacza, kopiuje i wkleja tekst.</p> <p>Zmienia rodzaj, rozmiar i kolor czcionki w programie Word.</p> <p>Surfuje po wybranych stronach internetowych.</p> <p>Rozwiązuje komputerowe quizy.</p> <p>Tworzy prosty skrypt w programie Scratch.</p> <p>Tworzy i zmienia duszka w programie Scratch.</p>

<i>Edukacja informatyczna - klasa III</i>		
<i>Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania</i>		
	<i>podstawowe</i>	<i>ponadpodstawowe</i>
<i>Uczeń:</i>		
<i>Obszary umiejętności</i>	<i>Umiejętności ucznia</i>	<i>Umiejętności ucznia</i>
Posługiwanie się komputerem - obsługa komputera i poznanych programów użytkowych, programowanie, bezpieczeństwo pracy z komputerem	<p>Pamięta niektóre zasady obowiązujące w pracowni komputerowej, wymaga nadzoru nauczyciela.</p> <p>Uruchamia programy multimedialne kierując się wskazówkami nauczyciela.</p> <p>Tworzy schematyczne rysunki w programie graficznym Paint.</p> <p>Z pomocą nauczyciela zaznacza i przesuwa wybrane elementy rysunku.</p> <p>Z trudnością zapisuje tekst, myli przyciski na klawiaturze.</p> <p>Kopiuje, wkleja tekst i rysunek według wskazówek nauczyciela.</p> <p>Pracuje w programie Scratch z pomocą nauczyciela.</p>	<p>Wzorowo zachowuje się w pracowni komputerowej.</p> <p>Dostrzega zagrożenie wynikające z korzystania z Sieci i multimedialnych.</p> <p>Samodzielnie odtwarza animacje i prezentacje multimedialne.</p> <p>Tworzy oryginalne kompozycje graficzne w programie graficznym Paint.</p> <p>Samodzielnie zaznacza, przesuwa, przesuwa w pionie i w poziomie wybrane elementy w kompozycji.</p> <p>Pisze i formatuje tekst według podanych wskazówek, wstawia Kształty, obrazki.</p> <p>Zna i wykorzystuje różne sposoby kopiowania i wklejania tekstu i rysunku.</p> <p>Zna i prawidłowo posługuje się klawiaturą.</p> <p>Pracuje z mapą Google, potrafi na niej znaleźć określone miejsce.</p> <p>Kopiuje teksty i obrazy z Internetu i wkleja do dokumentu tekstowego.</p> <p>Pracuje w programie Scratch.</p>

Informatyka - klasa IV		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
Uczeń:		
Dział	Umiejętności ucznia	Umiejętności ucznia
Trzy, dwa, jeden ... start! Nieco wieści z krainy komputerów.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni komputerowej stosuje poznane zasady bezpieczeństwa w pracowni oraz podczas pracy na komputerze wymienia najważniejsze wydarzenia z historii komputerów wymienia trzy spośród elementów, z których jest zbudowany komputer wyjaśnia pojęcia: urządzenie wejścia i urządzenie wyjścia wymienia po jednym urządzeniu wejścia i wyjścia podaje przykłady zawodów, w których potrzebna jest umiejętność pracy na komputerze wyjaśnia pojęcia: program komputerowy i system operacyjny rozdziela elementy wchodzące w skład nazwy pliku z pomocą nauczyciela tworzy folder i porządkuje jego zawartość 	<ul style="list-style-type: none"> określa przedziały czasowe, w których powstawały maszyny liczące i komputery wymienia nazwy pierwszych modeli komputerów wymienia etapy rozwoju maszyny liczącej i komputera charakteryzuje nośniki danych i wypowiada się na temat ich pojemności wyjaśnia przeznaczenie trzech spośród elementów, z których jest zbudowany komputer wymienia po trzy urządzenia wejścia i wyjścia wymienia nazwy przynajmniej trzech systemów operacyjnych wskazuje różnice w zasadach użytkowania programów komercyjnych i niekomercyjnych wyjaśnia różnice między plikiem i folderem rozpoznaje znane typy plików na podstawie ich rozszerzeń samodzielnie porządkuje zawartość folderu wyjaśnia zastosowanie pięciu spośród elementów, z których jest zbudowany komputer klasyfikuje urządzenia na wprowadzające dane do komputera lub wyprowadzające dane z komputera wskazuje przynajmniej trzy płatne programy używane podczas pracy na komputerze i ich darmowe odpowiedniki wymienia etapy rozwoju maszyny liczącej i komputera

<p>Malowanie na ekranie. Nie tylko proste rysunki w programie MsPaint</p>	<ul style="list-style-type: none"> • używa klawisza Shift podczas rysowania pionowych i poziomych linii • tworzy kopię obiektu z użyciem klawisza Ctrl • rysuje obiekty z wykorzystaniem Kształtów, dobierając kolory oraz wygląd konturu i wypełnienia • używa klawisza Shift podczas rysowania koła • pracuje w dwóch oknach programu Paint • dopasowuje wielkość zdjęć do wielkości obrazu • rozmieszcza elementy na plakacie • wstawia podpisy do zdjęć, dobierając krój, rozmiar i kolor czcionek 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy rysunek statku z wielokrotnym wykorzystaniem kształtu Krzywa • sprawnie przełącza się między otwartymi oknami • wkleja na obraz obiekty skopiowane z innych plików • dopasowuje wielkość wstawionych obiektów do tworzonej kompozycji • stosuje opcje obracania obiektu • usuwa zdjęcia i tekst z obrazu • stosuje narzędzie Selektor kolorów • wykonuje grafikę ze starannością i dbałością o detale • tworzy dodatkowe obiekty i umieszcza je na obrazie • dodaje do tytułu efekt cienia liter
<p>Żeglowanie po oceanie informacji. Bezpieczne korzystanie z Internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zastosowania Internetu • stosuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu • odróżnia przeglądarkę od wyszukiwarki internetowej • wyszukuje znaczenia prostych haseł na stronach internetowych wskazanych w podręczniku • wyjaśnia, czym są prawa autorskie • przestrzega zasad wykorzystywania materiałów znalezionych w Internecie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kolejne wydarzenia z historii Internetu • omawia korzyści i zagrożenia związane z poszczególnymi sposobami wykorzystania Internetu • dba o zabezpieczenie swojego komputera przed zagrożeniami internetowymi • wymienia nazwy przynajmniej dwóch przeglądarek i dwóch wyszukiwarek internetowych • formułuje odpowiednie zapytania w wyszukiwarce internetowej oraz wybiera treści z otrzymanych wyników • korzysta z internetowego tłumacza • kopiuje ilustrację ze strony internetowej, a następnie wkleja ją do dokumentu • wyszukuje informacje w Internecie, korzystając z zaawansowanych funkcji wyszukiwarek
<p>Z kotem za pan brat. Programujemy w Scratchu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia tło sceny • zmienia wygląd i nazwę postaci • zmienia wielkość duszków • dostosowuje tło sceny do tematyki gry • używa narzędzia Tekst do wykonania tła z instrukcją gry • tworzy zmienne i ustawia ich wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje blok, na którym można ustawić określoną liczbę powtórzeń wykonania poleceń umieszczonych w jego wnętrzu • określa za pomocą bloku z napisem „jeżeli” wykonanie części skryptu po spełnieniu danego warunku • stosuje bloki powodujące ukrycie i pokazanie duszka

		<ul style="list-style-type: none"> • ustawia w skrypcie wykonanie przez duszka kroków wstecz • określa w skrypcie losowanie wartości zmiennych • określa w skrypcie wyświetlenie działania z wartościami zmiennych oraz pola do wpisania odpowiedzi • stosuje blok określający instrukcję warunkową oraz blok powodujący powtarzanie poleceń
<p>Klawiatura zamiast pióra. Piszemy w programie Ms Word</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i stosuje podstawowe skróty klawiszowe używane do formatowania tekstu • wyjaśnia pojęcia: <i>akapit</i>, <i>interlinia</i>, <i>formatowanie tekstu</i>, <i>miękki enter</i>, <i>twarda spacja</i> • pisze krótką notatkę i formatuje ją, używając podstawowych opcji edytora tekstu • wymienia i stosuje opcje wyrównywania tekstu względem marginesów • wstawia obiekt WordArt • używa gotowych stylów do formatowania tekstu w dokumencie • stosuje listy wielopoziomowe dostępne w edytorze tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe zasady formatowania tekstu i stosuje je podczas sporządzania dokumentów • stosuje opcję Pokaż wszystko, aby sprawdzić poprawność formatowania • formatuje obiekt WordArt • tworzy nowy styl do formatowania tekstu • modyfikuje istniejący styl • definiuje listy wielopoziomowe • sprawnie stosuje różne skróty klawiszowe używane podczas pracy z dokumentem • tworzy poprawnie sformatowane teksty • ustawia odstępy między akapitami i interlinię • tworzy menu z zastosowaniem różnych opcji formatowania tekstu • dobiera rodzaj listy do tworzonego dokumentu

Informatyka - klasa V		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
Uczeń:		
Dział	Umiejętności ucznia	Umiejętności ucznia
Klawiatura zamiast pióra. Piszemy w programie MS Word	<ul style="list-style-type: none"> ustawia pogrubienie, pochylenie (kursywę) i podkreślenie tekstu zmienia kolor tekstu wyrównuje akapit na różne sposoby umieszcza w dokumencie obiekt WordArt i formatuje go dodaje do tabeli kolumny i wiersze usuwa z tabeli kolumny i wiersze wybiera i ustawia styl tabeli z dostępnych w edytorze tekstu dodaje obramowanie strony wyróżnia tytuł dokumentu za pomocą opcji WordArt zmienia rozmiar i położenie wstawionych elementów graficznych współpracuje w grupie podczas tworzenia projektu wykorzystuje poznane narzędzia do formatowania tekstu wstawia do dokumentu obrazy, kształty, obiekty WordArt oraz zmienia ich wygląd zmienia tło strony oraz dodaje obramowanie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje skróty klawiszowe podczas pracy w edytorze tekstu podczas edycji tekstu wykorzystuje tzw. twardą spację oraz miękki enter sprawdza poprawność ortograficzną i gramatyczną tekstu, wykorzystując odpowiednie narzędzia zmienia kolor wypełnienia komórek oraz ich obramowania formatuje tekst w komórkach zmienia obramowanie i wypełnienie kształtu formatuje obiekt WordArt formatuje dokument tekstowy według podanych wytycznych używa opcji Pokaż wszystko do sprawdzenia formatowania tekstu dodaje wcięcia na początku akapitów korzysta z narzędzia Rysuj tabelę do dodawania, usuwania oraz zmiany wyglądu linii tabeli używa narzędzi z karty Formatowanie do podstawowej obróbki graficznej obrazów
Klawiatura zamiast pióra. Piszemy w programie MS Word	<ul style="list-style-type: none"> ustawia pogrubienie, pochylenie (kursywę) i podkreślenie tekstu zmienia kolor tekstu wyrównuje akapit na różne sposoby umieszcza w dokumencie obiekt WordArt i formatuje go dodaje do tabeli kolumny i wiersze usuwa z tabeli kolumny i wiersze wybiera i ustawia styl tabeli z dostępnych w edytorze tekstu dodaje obramowanie strony wyróżnia tytuł dokumentu za pomocą opcji WordArt zmienia rozmiar i położenie wstawionych elementów graficznych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje skróty klawiszowe podczas pracy w edytorze tekstu podczas edycji tekstu wykorzystuje tzw. twardą spację oraz miękki enter sprawdza poprawność ortograficzną i gramatyczną tekstu, wykorzystując odpowiednie narzędzia zmienia kolor wypełnienia komórek oraz ich obramowania formatuje tekst w komórkach zmienia obramowanie i wypełnienie kształtu formatuje obiekt WordArt formatuje dokument tekstowy według podanych wytycznych

	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje w grupie podczas tworzenia projektu • wykorzystuje poznane narzędzia do formatowania tekstu • wstawia do dokumentu obrazy, kształty, obiekty WordArt oraz zmienia ich wygląd • zmienia tło strony oraz dodaje obramowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • używa opcji Pokaż wszystko do sprawdzenia formatowania tekstu • dodaje wcięcia na początku akapitów • korzysta z narzędzia Rysuj tabelę do dodawania, usuwania oraz zmiany wyglądu linii tabeli • używa narzędzi z karty Formatowanie do podstawowej obróbki graficznej obrazów
Prawie jak w kinie. Ruch i muzyka w programie MSPowerPoint	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera motyw dla tworzonej prezentacji • zmienia wariant motywu • dodaje podpisy pod zdjęciami • zmienia układ obrazów w albumie • wstawia do prezentacji obiekt WordArt • dodaje przejścia między slajdami • dodaje animacje do elementów prezentacji • ustawia odtwarzanie wstawionej muzyki na wielu slajdach • ustawia odtwarzanie dźwięku w pętli • zmienia moment odtworzenia dźwięku lub filmu na Automatycznie lub Po kliknięciu • dodaje do prezentacji dodatkowe elementy: kształty i pola tekstowe 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje obrazy, dopasowuje ich wygląd i położenie • stosuje zasady tworzenia prezentacji • formatuje wstawione zdjęcia, korzystając z narzędzi w zakładce Formatowanie • określa czas trwania przejścia między slajdami • określa czas trwania animacji • formatuje dodatkowe elementy wstawione do prezentacji • przygotowuje czytelne slajdy • wstawia do albumu pola tekstowe i kształty • usuwa tło ze zdjęcia • dodaje dźwięki do przejść i animacji • korzysta z dodatkowych ustawień dźwięku: stopniowej zmiany głośności oraz przycinania • zmienia kolejność i czas trwania animacji, dopasowując je do historii przedstawionej w prezentacji
Bieganie po ekranie. Poznajemy program Pivot Animator	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje tło do animacji • tworzy postać kucharza w edytorze postaci i dodaje ją do projektu • przygotowuje i zmienia tło animacji • samodzielnie tworzy nową postać • przygotowuje animację postaci pokonującej przeszkodę • zapisuje plik w formacie umożliwiającym odtworzenie animacji na każdym komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy animację składającą się z większej liczby klatek, przedstawiającą radosną postać • edytuje dodaną postać • tworzy rekwizyty dla postaci • tworzy płynne animacje • tworzy animację z wykorzystaniem stworzonej przez siebie postaci

Informatyka - klasa VI		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
Uczeń:		
<i>Dział</i>	<i>Umiejętności ucznia</i>	<i>Umiejętności ucznia</i>
Nie tylko kalkulator. Odwiedzamy świat tabel i wykresów w programie MS Excel	<ul style="list-style-type: none"> •formatuje komórki •wykorzystuje automatyczne wypełnianie, aby wstawić do tabeli kolejne liczby •w tworzonych formułach wykorzystuje adresy komórek •zmienia wygląd wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> •zmienia nazwy arkuszy •zmienia kolory kart arkuszy •używa formatowania warunkowego, aby wyróżnić określone wartości •porządkuje dane w tabeli według więcej niż jednego kryterium •korzysta z arkusza kalkulacyjnego w codziennym życiu, np. do tworzenia własnego budżetu •dobiera typ wykresu do rodzaju prezentowanych danych
Sieciowe pogaduszki. O poczcie internetowej i wirtualnej komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> •tworzy konto poczty elektronicznej w jednym z popularnych serwisów •omawia niebezpieczeństwa związane z komunikacją internetową •tworzy dokumenty tekstowe, korzystając z programów dostępnych bezpośrednio w usłudze OneDrive 	<ul style="list-style-type: none"> •zapisuje wybrane adresy e-mail, korzystając z funkcji Kontakty serwisu pocztowego •opisuje wady i zalety komunikacji internetowej oraz porównuje komunikację internetową z rozmową na żywo •instaluje program Skype na komputerze •udostępnia dokumenty utworzone w usłudze OneDrive •edytuje z innymi w tym samym czasie dokument utworzony w usłudze OneDrive •tworzy dokumenty w usłudze OneDrive •udostępnia innym dokumenty utworzone w usłudze OneDrive •współpracuje z innymi podczas edycji dokumentów w usłudze OneDrive •gromadzi materiały do wspólnego projektu w usłudze OneDrive
Po nitce do kłębka. Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem programu Scratch	<ul style="list-style-type: none"> •tworzy własne tło sceny •tworzy własne duszki •buduje skrypty nadające zmiennym różne wartości •sprawdza spełnienie określonych warunków, wykorzystując bloki z kategorii Wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> •buduje skrypty wyszukujące największą oraz najmniejszą liczbę w podanym zbiorze •buduje skrypt wyszukujący w zbiorze konkretną liczbę •korzysta z projektów umieszczonych w serwisie

	<ul style="list-style-type: none"> zakłada konto w serwisie https://scratch.mit.edu 	<p>https://scratch.mit.edu, modyfikując je według własnych pomysłów</p> <ul style="list-style-type: none"> tworzy prostą grę zręcznościową
Malowanie na warstwach. Poznajemy program GIMP	<ul style="list-style-type: none"> pracuje na warstwach kopiuje fragmenty obrazu i wkleja na różne warstwy tworzy obrazy w programie GIMP wykorzystuje warstwy podczas pracy w programie GIMP wykorzystuje chmurę internetową i pocztę elektroniczną do pracy przy wspólnym projekcie 	<ul style="list-style-type: none"> modyfikuje stopień krycia warstw, aby uzyskać określony efekt wykorzystuje warstwy do tworzenia fotomontaży tworzy obrazy w programie GIMP wykorzystuje warstwy podczas pracy w programie GIMP wykorzystuje chmurę internetową i pocztę elektroniczną do pracy przy wspólnym projekcie

Informatyka - klasa VII		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
Uczeń:		
Dział	Umiejętności ucznia	Umiejętności ucznia
Komputer	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cztery dziedziny, w których wykorzystuje się komputery opisuje cztery najpopularniejsze rodzaje komputerów: komputer stacjonarny, laptop, tablet, smartfon nazywa i omawia przeznaczenie popularnych urządzeń peryferyjnych przestrzega zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze. wymienia rodzaje programów komputerowych wymienia trzy popularne systemy operacyjne dla komputerów kopiuje, przenosi oraz usuwa pliki i foldery, wykorzystując metodę „przeciągnij i upuść” wyjaśnia, dlaczego należy robić kopie bezpieczeństwa danych wymienia rodzaje złośliwego oprogramowania 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia osiem dziedzin, w których wykorzystuje się komputery wyjaśnia, czym jest system binarny (dwójkowy) i dlaczego jest używany do zapisywania danych w komputerze samodzielnie instaluje programy komputerowe wymienia i opisuje rodzaje licencji na oprogramowanie stosuje skróty klawiszowe do kopiowania, przenoszenia oraz usuwania plików i folderów zabezpiecza komputer zagrożeniami innymi niż wirusy komputerowe.

<p>Grafika komputerowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia rodzaje grafiki komputerowej •opisuje zasady tworzenia dokumentu komputerowego •zmienia ustawienia narzędzi programu GIMP. •wymienia operacje dotyczące koloru możliwe do wykonania w programie GIMP •zapisuje obraz w wybranym formacie •wyjaśnia różnice między kopiowaniem a wycinaniem fragmentu obrazu •omawia znaczenie warstw obrazu w programie GIMP •tworzy i usuwa warstwy w programie GIMP •umieszcza napisy na obrazie w programie GIMP. •stosuje podstawowe narzędzia selekcji •tworzy proste animacje w programie GIMP •używa narzędzia inteligentne nożyce programu GIMP podczas tworzenia fotomontaży. 	<ul style="list-style-type: none"> •charakteryzuje rodzaje grafiki komputerowej •zapisuje obrazy w różnych formatach •wyjaśnia, czym jest plik wyjaśnia, czym jest ścieżka dostępu do pliku. •wyjaśnia, czym jest rozdzielczość obrazu •charakteryzuje parametry skanowania i drukowania obrazu poprawia jakość zdjęcia. •wyjaśnia różnice pomiędzy ukrywaniem a usuwaniem warstwy •łączy warstwy w obrazach tworzonych w programie GIMP wskazuje różnice między warstwą tło a innymi warstwami obrazów w programie GIMP. •pracuje na warstwach podczas tworzenia animacji w programie GIMP •korzysta z przekształceń obrazu w programie GIMP.
<p>Internet</p>	<ul style="list-style-type: none"> •sprawnie posługuje się przeglądarką internetową •wymienia rodzaje sieci komputerowych •omawia budowę prostej sieci komputerowej •wyszukuje informacje w Internecie przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z sieci i Internetu. •pobiera pliki różnego rodzaju z Internetu •dodaje załączniki do wiadomości elektronicznych •przestrzega postanowień licencji, którymi objęte są materiały pobrane z Internetu unika zagrożeń związanych z komunikacją internetową. •tworzy prostą stronę internetową, wykorzystując znaczniki HTML 	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia różnice pomiędzy klasami sieci komputerowych dopasowuje przeglądarkę internetową do swoich potrzeb. •korzysta z chmury obliczeniowej podczas tworzenia projektów grupowych. •tworzy hiperłącza w budowanej stronie internetowej •dodaje tło do tworzonej strony internetowej. •tworzy połączenia pomiędzy dokumentami HTML, wykorzystując hiperłącza •dodaje tabele do strony internetowej •dodaje obrazy do strony internetowej.

	<p>zapisuje tworzoną stronę w formacie HTML.</p> <ul style="list-style-type: none"> • formatuje tekst na tworzonej stronie internetowej. 	
Praca z dokumentem tekstowym	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z gotowych szablonów podczas tworzenia dokumentu tekstowego przemieszcza obiekty w dokumencie tekstowym. • osadza obraz w dokumencie tekstowym • modyfikuje obraz osadzony w dokumencie tekstowym wstawia i modyfikuje obraz jako nowy obiekt w dokumencie tekstowym. • wstawia indeksy dolny i górny w dokumencie tekstowym • wstawia do dokumentu tekstowego równania o średnim stopniu trudności • wymienia zastosowania tabulatorów • stosuje spację nierozdzielającą. • stosuje style tabeli • stosuje różne formaty numeracji i wypunktowania we wstawianych listach. • wstawia numer strony w stopce dokumentu tekstowego • zmienia wyszukane słowa za pomocą opcji zamień. • dzieli fragmenty tekstu na kolumny. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia trzy rodzaje obiektów, które można osadzić w dokumencie tekstowym, oraz ich aplikacje źródłowe. • formatuje zrzut ekranu wstawiony do dokumentu tekstowego • wstawia równania o wyższym stopniu trudności do dokumentu tekstowego • zna zasady stosowania spacji nierozdzielających w tekście • stosuje tabulatory specjalne. • tworzy listy wielopoziomowe • stosuje ręczny podział wiersza w listach. • wyszukuje i zamienia znaki w dokumencie tekstowym • różnicuje treść nagłówka i stopki dla stron parzystych i nieparzystych dokumentu tekstowego. • wyjaśnia, na czym polega podział dokumentu na sekcje.
Projekty grupowe	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje harmonogram w edytorze tekstu • przygotowuje kosztorys w edytorze tekstu. 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje harmonogram w edytorze tekstu • przygotowuje kosztorys w edytorze tekstu. • wykonuje obliczenia i wstawia wykresy w arkuszu kalkulacyjnym • pracuje z dokumentem wielostronicowym

Informatyka - klasa VIII		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
Uczeń:		
Dział	Umiejętności ucznia	Umiejętności ucznia
Algorytmika i programowanie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy rozwiązywania problemów opisuje algorytm w postaci listy kroków. omawia różnice pomiędzy kodem źródłowym a kodem wynikowym tłumaczy, czym jest środowisko programistyczne tłumaczy, do czego używa się zmiennych w programach przedstawia algorytm w postaci schematu blokowego. omawia budowę okna programu Scratch wyjaśnia, czym jest skrypt w języku Scratch stosuje powtarzanie poleceń (iterację) w budowanych skryptach. dodaje nowe duszki w programie Scratch dodaje nowe tła w programie Scratch. omawia budowę okna programu Baltie tworzy pętlę w języku Baltie, używając polecenia Powtórz wykorzystuje instrukcje warunkowe w skryptach budowanych w programie Scratch, wykorzystuje iteracje w skryptach budowanych w języku Scratch, realizuje algorytm Euklidesa w skrypcie programu Scratch, buduje w programie Scratch skrypt wyszukujący największą liczbę w zbiorze nieuporządkowanym, opisuje różnice pomiędzy kodem źródłowym a kodem wynikowym, tworzy i zapisuje prosty program w języku Baltie, 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie buduje złożone schematy blokowe do przedstawiania różnych algorytmów. buduje złożone schematy blokowego służące do przedstawiania skomplikowanych algorytmów konstruuje złożone sytuacje warunkowe (wiele warunków) w algorytmach. konstruuje procedury z parametrami w języku Scratch. dodaje do gry tworzonej w języku Scratch nowe (trudniejsze) poziomy. tworzy procedury z parametrami i bez parametrów w języku Baltie zmienia domyślną postać w programie Baltie. sprawdza podzielność liczb, wykorzystując operator <i>mod</i> w skrypcie języka Scratch, wyszukuje element w zbiorze uporządkowanym metodą przez połowienie (<i>dziel i zwyciężaj</i>), wykorzystuje instrukcje warunkowe i iteracyjne w programach pisanych w języku Baltie, projektuje strony w języku html,

<p>Obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zakres komórek arkusza kalkulacyjnego, • tworzy proste formuły obliczeniowe w arkuszu kalkulacyjnym, • zmienia wygląd komórek arkusza kalkulacyjnego, • dodaje i formatuje obramowania komórek arkusza kalkulacyjnego, • zmienia wygląd wykresu w arkuszu kalkulacyjnym, • wstawia tabelę lub wykres arkusza kalkulacyjnego do dokumentu tekstowego, • realizuje algorytm z warunkami w arkuszu kalkulacyjnym, • przygotowuje plan działania, realizując projekt grupowy, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje funkcję JEŻELI arkusza kalkulacyjnego do przedstawiania sytuacji warunkowych, • kopiuje formuły z użyciem adresowania bezwzględnego oraz mieszanego, • tworzy wykresy dla wielu serii danych w arkuszu kalkulacyjnym, • wstawiając obiekt zewnętrzny do dokumentu tekstowego opisuje różnice pomiędzy obiektem osadzonym a połączonym, • wykorzystuje arkusz kalkulacyjny w innych dziedzinach, • wyświetla określone dane w arkuszu kalkulacyjnym, korzystając z funkcji filtrowania,
<p>Internet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnia innym pliki umieszczone w chmurze, • wyszukuje w Internecie informacje potrzebne do wykonania zadania, • tworzy bloga, wykorzystując system zarządzania treścią • dodaje kolejne wpisy do bloga. 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia wartość informacji znalezionych w Internecie – weryfikuje je w różnych źródłach, • modyfikuje wygląd menu głównego swojego bloga, • dodaje kolejne strony (np. o mnie) do swojego bloga, • dodaje widżety do bloga,
<p>Praca z edytorem tekstu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>akapit</i>, <i>wcięcie</i>, <i>margines</i> • tworzy nowe akapity w dokumencie tekstowym stosuje podstawowe opcje formatowania tekstu. • korzysta ze słownika ortograficznego w edytorze tekstu • korzysta ze słownika synonimów w edytorze tekstów • wymienia trzy zasady redagowania dokumentu tekstowego wymienia trzy zasady doboru parametrów formatowania tekstu. • stosuje różne sposoby otaczania obrazów tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala interlinię pomiędzy wierszami tekstu oraz odległości pomiędzy akapitami. • wymienia i stosuje wszystkie omówione zasady redagowania dokumentu tekstowego • wymienia i stosuje wszystkie omówione zasady doboru parametrów formatowania tekstu • rozumie różne zastosowania krojów pisma. • zna i charakteryzuje wszystkie układy obrazu względem tekstu • grupuje obiekty w edytorze tekstu • wymienia wady i zalety różnych technik umieszczania obrazu w dokumencie tekstowym i stosuje te techniki
<p>Projekty multimedialne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia wygląd prezentacji, dostosowując kolory poszczególnych elementów, • przycina fragmenty filmu wideo, 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje do prezentacji własne nagrania audio i wideo, • umieszcza w prezentacji filmy i dźwięk,

Technika - klasa IV

Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania

	podstawowe	ponadpodstawowe
Uczeń:		
<p>BEZPIECZNIE W SZKOLE I NA DRODZE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega regulaminu pracowni technicznej • wymienia zasady bezpiecznego używania narzędzi i urządzeń w pracowni technicznej • przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy • wyjaśnia, jak zapobiegać wypadkom w szkole • omawia procedurę udzielania pierwszej pomocy • wyjaśnia znaczenia znaków bezpieczeństwa (piktogramów) • rozróżnia znaki drogowe według ich kolorystyki oraz kształtu • odczytuje informacje przedstawione na znakach drogowych i stosuje się do nich w praktyce • wylicza elementy składowe drogi • opisuje różne rodzaje dróg • opisuje prawidłowy sposób przechodzenia przez jezdnię na przejściach dla pieszych z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji • przedstawia zasadę działania sygnalizatorów na przejściach dla pieszych • ocenia bezpieczeństwo pieszego w różnych sytuacjach na przejściach przez jezdnię i wskazuje możliwe zagrożenia • formułuje reguły bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię • przedstawia prawa i obowiązki pieszych • opisuje prawidłowy sposób poruszania się po drogach w obszarze niezabudowanym • omawia znaczenie odblasków • określa, na jakich częściach ubrania pieszego najlepiej umieścić odblaski, aby były one widoczne na drodze po zmroku • uzasadnia konieczność noszenia odblasków • wymienia najczęstsze przyczyny wypadków powodowanych przez pieszych • ustala, jak należy zachować się w określonych sytuacjach na drodze, aby nie doszło do wypadku • wymienia podstawowe rodzaje służb ratunkowych i odpowiadające im numery telefonów alarmowych • wyjaśnia, jak prawidłowo wezwać służby ratownicze na miejsce wypadku • omawia zasady przechodzenia przez tory kolejowe z zaporami i bez zapor oraz przez 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zorganizować nowoczesne stanowisko pracy i określić, jakie narzędzia są niezbędne do wykonania przykładowej pracy wytwórczej • wymienia zagrożenia wynikające z niewłaściwego użytkowania narzędzi i urządzeń do obróbki materiałów • analizuje przebieg drogi ewakuacyjnej w szkole • wymienia pojazdy, które mogą poruszać się po drogach ekspresowych i autostradach • wskazuje różnicę pomiędzy pasem ruchu dla rowerów a kontrapasem rowerowym • przewiduje skutki związane z nieprawidłowym sposobem poruszania się pieszych • wskazuje różnice między drogą w obszarze zabudowanym i niezabudowanym • ocenia, z jakimi zagrożeniami na drodze mogą zetknąć się piesi w obszarze niezabudowanym • projektuje element odblaskowy dla swoich rówieśników • udziela pierwszej pomocy w razie wypadku

	torowisko tramwajowe z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji	
ROWEREM I NIE TYLKO	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia warunki niezbędne do zdobycia karty rowerowej • opisuje właściwy sposób ruszania rowerem z miejsca • wymienia nazwy elementów obowiązkowego wyposażenia roweru • wyjaśnia, jakie znaczenia dla bezpieczeństwa rowerzysty mają elementy obowiązkowego wyposażenia • wyjaśnia zasady działania i funkcje poszczególnych układów w rowerze • omawia zastosowanie przerzutek • opisuje, w jaki sposób należy przygotować rower lub hulajnogę do jazdy • omawia sposoby konserwacji poszczególnych elementów roweru i hulajnogi • określa, od czego zależy częstotliwość przeprowadzania konserwacji roweru i jak wpływa ona na bezpieczeństwo podczas jazdy • wyjaśnia, jak regulować poszczególne układy konstrukcji roweru • wskazuje różnice pomiędzy hulajnogą tradycyjną a hulajnogą elektryczną • prawidłowo przyporządkowuje pojazdy lub urządzenia do grupy UTO, UWR • omawia przepisy ruchu drogowego regulujące ruch hulajnóg elektrycznych, UTO i UWR • wyjaśnia konsekwencje niestosowania środków bezpieczeństwa przez kierującego hulajnogą elektryczną, UTO i UWR • wymienia warunki dopuszczenia do ruchu po drogach publicznych kierujących hulajnogą elektryczną, UTO i UWR • rozróżnia i objaśnia znaki drogowe określające elementy drogi przeznaczone do ruchu pieszych, rowerów, hulajnóg elektrycznych, UTO i UWR • wyjaśnia, kiedy są malowane na jezdni znaki poziome barwy żółtej, oraz prawidłowo je interpretuje • omawia sposób poruszania się rowerzysty, kierującego hulajnogą elektryczną, UTO, UWR po drodze dla rowerów, po jezdni i chodniku • wymienia sytuacje, w których rowerzysta, kierujący hulajnogą elektryczną, UTO i UWR może korzystać z drogi dla rowerów, chodnika i jezdni 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia typy rowerów • wymienia funkcje pojedynczych elementów, z których jest zbudowany rower • określa, które elementy należą do dodatkowego wyposażenia roweru i jak mogą wpływać na zwiększenie bezpieczeństwa rowerzysty • opowiada, w jaki sposób ewaluowała konstrukcja roweru i jego podzespołów na przestrzeni lat • planuje kolejność działań (czynności technologicznych) i szacuje czas ich trwania • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy • wyjaśnia, jak dokonać prostych napraw podzespołów roweru • prawidłowo dba o stan techniczny i poziom naładowania akumulatorów w hulajnodze elektrycznej lub rowerze elektrycznym • wymienia zasady konserwacji rowerów lub hulajnogi elektrycznej w dłuższym okresie niekorzystania z nich, np. zimą • wymienia zakazy dotyczące ruchu hulajnóg elektrycznych, UTO i UWR • wskazuje miejsca na drodze, gdzie powinny być ustawione znaki drogowe zapewniające bezpieczeństwo i regulujące ruch • wyjaśnia, którym z pojazdów zabrania się bezwzględnego poruszania się po jezdni • wyjaśnia, w jaki sposób rowerzyści oraz osoby jadące hulajnogami elektrycznymi mogą się poruszać po drogach, kiedy jadą w zorganizowanej grupie • wyjaśnia, gdzie zabronione jest wykonanie manewru wyprzedzania • wskazuje poszczególne etapy bezpiecznego manewru zawracania • prezentuje, jak powinien się zachować rowerzysta w określonych sytuacjach na skrzyżowaniu • potrafi wskazać te z elementów wyposażenia rowerzysty i kierującego innymi urządzeniami, które zwiększają ich bezpieczeństwo na drodze

	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie korzysta z elementów podnoszących bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego • wyjaśnia, w jakich okolicznościach na drodze następuje włączenie się do ruchu jadącego rowerem, hulajnogą elektryczną, UTO lub UWR • wymienia kolejne czynności rowerzysty włączającego się do ruchu • omawia właściwy sposób wykonywania skrętu w lewo oraz w prawo na jezdni jedno- i dwukierunkowej <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo wykonuje manewry wymijania, omijania, wyprzedzania i zawracania • stosuje prawidłowo zasadę szczególnej ostrożności podczas wykonywania podstawowych manewrów oraz zmiany kierunku jazdy • prawidłowo określa typ występującego skrzyżowania (m.in. po odpowiednim oznakowaniu) i wymienia obowiązujące na nim zasady pierwszeństwa pojazdów <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia kolejność przejazdu poszczególnych pojazdów przez różnego rodzaju skrzyżowania • omawia, jak są oznakowane pojazdy uprzywilejowane jadące na sygnałach, i wyjaśnia prawidłowy sposób zachowania się kierujących wobec nich <ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób może być kierowany ruch na skrzyżowaniu • wyjaśnia znaczenie poszczególnych znaków osoby kierującej ruchem • wymienia odpowiadające odpowiednim znakom osoby kierującej ruchem kolory sygnalizatorów • omawia zasady pierwszeństwa przejazdu wobec znajdujących się na skrzyżowaniu pojazdów szynowych • podaje zasady zapewniające uczestnikom ruchu drogowego bezpieczeństwo na drodze • opisuje poprawny sposób zachowania rowerzysty w sytuacjach drogowych, które mogą być niebezpieczne • podaje inne przykłady sytuacji na drodze, nieprawidłowego zachowania uczestników ruchu drogowego, które mogą być potencjalną przyczyną wypadku drogowego, w tym korzystania podczas jazdy z telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych • wymienia konsekwencje nieprawidłowego i niezgodnego z zasadami ruchu drogowego zachowania się pieszych oraz kierujących 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnicę pomiędzy rowerem a wózkiem rowerowym • zna warunki korzystania z wózków rowerowych
--	---	--

	<p>pojazdami i urządzeniami wspierającymi ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy wyposażenia rowerzysty i kierującego innymi urządzeniami zwiększające bezpieczeństwo na drodze • wskazuje różnicę pomiędzy rowerem a wózkiem rowerowym • opisuje warunki korzystania z wózków rowerowych 	
<p>ABC BEZPIECZNE- GO PODRÓŻO- WANIA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje zasady właściwego zachowania się w środkach komunikacji publicznej • podaje znaczenie piktogramów • omawia zasady poruszania się zgodnie z przepisami dużych grup pieszych (kolumn) po jezdni • odczytuje informacje przekazywane przez znaki spotykane na kąpieliskach 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje rozkład jazdy • na podstawie rozkładu jazdy wybiera najdogodniejsze połączenia między miejscowościami • planuje cel wycieczki i dobiera najlepszy środek transportu, korzystając z rozkładu jazdy • wymienia zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa na kąpieliskach strzeżonych i niestrzeżonych • wyznacza trasę pieszej wycieczki • na podstawie informacji zebranych z różnych źródeł potrafi zaplanować trasę wycieczki klasowej lub rodzinnej • wykonuje przewodnik turystyczny po swojej okolicy i prezentuje występujące na tym obszarze atrakcje turystyczne • samodzielnie i w racjonalny sposób pakuje plecak
<p>PRACE WYTWÓRCZE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo organizuje miejsce pracy • wymienia kolejność działań (operacji technologicznych) i szacuje czas ich wykonania • wykonuje pracę według przyjętych założeń • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy • przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy • wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty, wytwory techniczne • projektuje własny piktogram na podstawie gotowych wzorów • właściwie dobiera materiały i ich zamienniki • sprawnie posługuje się narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem • właściwie dobiera narzędzia do obróbki papieru 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje pracę w sposób twórczy • wykazuje się kreatywnością, projektując swoje prace wytwórcze • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy • posługuje się nazewnictwem technicznym • projektuje znak bezpieczeństwa, wykazując się pomysłowością • projektuje piktogram, wykazując się pomysłowością • ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia • wykonuje prace z należytą starannością i dokładnością • samodzielnie realizuje zaplanowany wytwór techniczny • przewiduje skutki działania technicznego

	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje własny znak bezpieczeństwa na podstawie gotowych wzorów 	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje z grupą, podejmuje różne role i zadania w pracy w zespole • prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie
--	--	---

Technika - klasa V		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
Uczeń:		
MATERIAŁY I ICH ZASTOSOWANIE	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wytwory papiernicze, określa ich zalety i wady • racjonalnie gospodaruje materiałami papierniczymi • wymienia nazwy narzędzi do obróbki papieru i przedstawia ich zastosowanie • omawia właściwości i zastosowanie różnych materiałów włókienniczych • podaje charakterystyczne cechy wyrobów wykonanych z włókien naturalnych i sztucznych • rozróżnia materiały włókiennicze – podaje zalety i wady • wyjaśnia znaczenie symboli umieszczanych na metkach odzieżowych • omawia metody konserwacji ubrań • podaje zastosowanie przyborów krawieckich • rozróżnia rodzaje materiałów drewnopochodnych • określa właściwości drewna i materiałów drewnopochodnych • podaje nazwy i zastosowanie narzędzi do obróbki drewna i materiałów drewnopochodnych • omawia zastosowanie różnych metali • rozpoznaje materiały konstrukcyjne • podaje nazwy i zastosowanie narzędzi do obróbki metali • wyszukuje w internecie informacje o zastosowaniu metali – śledzi postęp techniczny • wyjaśnia na czym polega recykling wyrobów metalowych • rozróżnia wyroby wykonane z tworzyw sztucznych • charakteryzuje różne rodzaje tworzyw sztucznych • określa właściwości tworzyw sztucznych, omawia ich zalety i wady • podaje nazwy i dobiera zastosowanie narzędzi do obróbki tworzyw sztucznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy surowców wykorzystywanych do produkcji papieru • omawia proces produkcji papieru • wyszukuje ekologiczne ciekawostki dotyczące recyklingowego wykorzystania papieru • określa pochodzenie włókien • wymienia nazwy ściągów krawieckich i wykonuje ich próbki • omawia budowę pnia drzewa • opisuje proces przetwarzania drewna • określa, w jaki sposób otrzymywane są metale • omawia sposób otrzymywania tworzyw sztucznych • wymienia sposoby łączenia tworzyw sztucznych • wyszukuje w internecie informacje na temat współczesnych materiałów kompozytowych, ciekawostki oraz nowe wynalazki techniczne • klasyfikuje materiały kompozytowe • rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego • rozróżnia i stosuje zasady segregowania i przetwarzania odpadów z różnych materiałów

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia technologie kompozytów i ich rodzaje • określa zalety i wady materiałów kompozytowych • wymienia metody konserwacji drewna, tworzyw sztucznych i kompozytów 	
RYSUNEK TECHNICZNY	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje rodzaje rysunków • czyta rysunki wykonawcze i złożeniowe • posługuje się narzędziami i przyborami do rysunku technicznego • wykonuje proste szkice techniczne • wyjaśnia zastosowanie pisma technicznego • wykonuje rysunek w podanej podziałce • rozróżnia linie rysunkowe i wymiarowe • omawia zastosowanie poszczególnych linii • rysuje i prawidłowo uzupełnia tabliczkę rysunkową • uzupełnia i samodzielnie wykonuje proste szkice techniczne • wyznacza osie symetrii narysowanych figur • wykonuje szkic techniczny przedmiotu z zachowaniem właściwej kolejności działań 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zastosowanie rysunku technicznego w życiu codziennym • wyjaśnia zastosowanie różnych rodzajów rysunków • odwzorowuje pismem technicznym poszczególne litery i cyfry • określa wysokość i szerokość znaków pisma technicznego • stosuje pismo techniczne do zapisania określonych wyrazów • dba o estetykę tekstów zapisanych pismem technicznym • oblicza wielkość formatów rysunkowych w odniesieniu do formatu A4 • określa format zeszytu przedmiotowego • omawia kolejne etapy szkicowania
ABC ZDROWEGO ŻYCIA	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wartość odżywczą wybranych produktów na podstawie informacji z ich opakowań • odczytuje z opakowań produktów informacje o dodatkach chemicznych • stosuje zasady bezpieczeństwa sanitarnego • wymienia sposoby konserwacji żywności • charakteryzuje sposoby konserwacji produktów spożywczych • odróżnia żywność przetworzoną od nieprzetworzonej 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje piramidę zdrowego żywienia • wymienia produkty dostarczające określonych składników odżywczych • charakteryzuje podstawowe grupy składników pokarmowych • określa znaczenie poszczególnych składników odżywczych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka • ustala, które produkty powinny być podstawą diety nastolatków • opisuje i ocenia wpływ techniki na odżywianie • wskazuje zdrowsze zamienniki produktów zawierających dodatki chemiczne • omawia etapy wstępnej obróbki żywności • wyjaśnia terminy: składniki odżywcze, zapotrzebowanie energetyczne, zdrowe odżywianie • przyporządkowuje nazwy produktów do odpowiednich składników odżywczych

		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasady właściwego odżywiania według piramidy zdrowego żywienia • wymienia nazwy substancji dodawanych do żywności
PRACE WYTWÓRCZE	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo organizuje stanowisko pracy • wymienia kolejność działań i szacuje czas ich trwania, planuje pracę i czynności technologiczne • wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty, wytwory techniczne • właściwie dobiera materiały i ich zamienniki • sprawnie posługuje się narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem • właściwie dobiera materiały i przybory krawieckie do swojej pracy • montuje poszczególne elementy w całość • sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej • racjonalnie gospodaruje różnymi materiałami • segreguje i wykorzystuje materiały odpadowe do wykonania prac wytwórczych • wykonuje zaplanowany projekt kulinarny • właściwie dobiera narzędzia do obróbki produktów spożywczych • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy, przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje pracę w sposób twórczy • wykazuje się kreatywnością, projektując swoje prace wytwórcze • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy • ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia • wykonuje prace z należytą starannością i dokładnością • rozwija zainteresowania techniczne • prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie • posługuje się nazewnictwem technicznym • współpracuje z grupą, podejmuje różne role i zadania w pracy w zespole • samodzielnie realizuje zaplanowany wytwór techniczny • przewiduje zagrożenia wynikające z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego

Technika - klasa VI		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
	Uczeń:	
TECHNIKA W NAJBLIŻSZYM OTOCZENIU	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje obiekty na planie osiedla • wymienia nazwy instalacji osiedlowych • przyporządkowuje urządzenia do instalacji, których są częścią • rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego i komfortowi życia • klasyfikuje budowlane elementy techniczne 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje działania prowadzące do udoskonalenia osiedla mieszkalnego • projektuje idealne osiedle i uzasadnia swoją propozycję • wskazuje zalety i wady poszczególnych rodzajów budynków mieszkalnych • omawia kolejne etapy budowy domu • podaje nazwy zawodów związanych z budową domów • wyróżnia w pokoju strefy do nauki, wypoczynku i zabawy

	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się słownictwem technicznym • posługuje się rysunkiem technicznym budowlanym • wymienia nazwy elementów konstrukcyjnych budynków mieszkalnych • omawia zalety inteligentnego domu • omawia zasady funkcjonalnego urządzenia pokoju • wymienia nazwy elementów poszczególnych instalacji • omawia zasady działania różnych instalacji • rozpoznaje rodzaje liczników • prawidłowo odczytuje wskazania liczników • podaje praktyczne sposoby zmniejszenia zużycia prądu, gazu i wody • oblicza koszt zużycia poszczególnych zasobów • dokonuje pomiaru zużycia prądu, wody i gazu w określonym przedziale czasowym • określa funkcje urządzeń domowych • czyta ze zrozumieniem instrukcje obsługi i bezpiecznego użytkowania wybranych sprzętów gospodarstwa domowego • wyszukuje i interpretuje informacje techniczne na urządzeniach i opakowaniach • omawia budowę wybranych urządzeń • wymienia zagrożenia związane z eksploatacją sprzętu AGD • reguluje sprzęt gospodarstwa domowego • sprawnie i bezpiecznie posługuje się urządzeniami elektrycznymi • potrafi sklasyfikować nowoczesny sprzęt elektryczny • czyta i interpretuje informacje zamieszczone w instrukcjach obsługi urządzeń • omawia zastosowanie wybranych urządzeń elektronicznych • wyszukuje informacje na temat nowoczesnego sprzętu domowego • interpretuje informacje dotyczące bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych i ich bezawaryjności • wie, jak postępować ze zużytymi urządzeniami elektrycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje wysokość biurka i krzesła do swojego wzrostu • projektuje wnętrze pokoju swoich marzeń • określa funkcję poszczególnych instalacji występujących w budynku • wykrywa, ocenia i usuwa nieprawidłowości w działaniu instalacji • charakteryzuje budowę określonego sprzętu audiowizualnego • śledzi postęp techniczny
--	---	--

<p>RYSUNEK TECHNICZNY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rysunek techniczny wykonawczy i złożeniowy • zna zastosowanie dokumentacji technicznej • rozumie potrzebę przygotowania dokumentacji technicznej • wyjaśnia, na czym polega rzutowanie prostokątne • omawia etapy i zasady rzutowania • stosuje odpowiednie linie do zaznaczania konturów rzutowanych brył • wykonuje rzutowanie prostych brył geometrycznych, posługując się układem osi • rozpoznaje prawidłowo narysowane rzuty prostokątne określonych brył • przygotowuje dokumentację rysunkową w rzutach • określa, na czym polega rzutowanie aksonometryczne • wymienia nazwy rodzajów rzutów aksonometrycznych • omawia kolejne etapy przedstawiania brył w rzutach aksonometrycznych • odróżnia rzuty izometryczne od rzutów w dimetrii ukośnej • uzupełnia rysunki brył w izometrii i dimetrii ukośnej • wykonuje rzuty izometryczne i dimetryczne ukośne brył • przedstawia wskazane przedmioty w izometrii i dimetrii ukośnej • nazywa wszystkie elementy zwymiarowanego rysunku technicznego • prawidłowo stosuje linie, znaki i liczby wymiarowe • rysuje i wymiaruje rysunki brył • rysuje i wymiaruje wskazany przedmiot • czyta rysunki wykonawcze i złożeniowe • przygotowuje dokumentację rysunkową 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia poszczególne rzuty: główny, boczny i z góry • kreśli rzuty aksonometryczne bryły przedstawionej w rzutach prostokątnych
<p>ABC WSPÓŁCZES- NEJ TECHNIKI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje elementy elektroniczne (rezystory, diody, tranzystory, kondensatory, cewki) • określa właściwości elementów elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w okolicy punkty prowadzące zbiórkę zużytego sprzętu elektronicznego • zna różne przykłady zastosowania mechatroniki w życiu codziennym • zna zasady bezpiecznego posługiwania się dronem

	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady segregowania i przetwarzania odpadów oraz materiałów elektrotechnicznych • postrzega środowisko techniczne jako dobro materialne stworzone przez człowieka • identyfikuje elementy techniczne w otoczeniu • rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się człowiekowi • wyjaśnia zasady współdziałania elementów mechanicznych, elektrycznych i elektronicznych • charakteryzuje współczesne zagrożenia cywilizacji spowodowane postępem technicznym 	
PRACE WYTWÓRCZE	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo organizuje stanowisko pracy • wymienia kolejność działań (operacji technologicznych) i szacuje czas ich trwania • wykonuje pracę według przyjętych założeń • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy, przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy • wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty, wytwory techniczne • projektuje i wykonuje makietę osiedla • projektuje i wykonuje makietę pokoju • właściwie dobiera materiały i ich zamienniki • sprawnie posługuje się narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem • dokonuje montażu poszczególnych elementów w całość • rysuje plan swojego pokoju • planuje kolejność działań 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje pracę w sposób twórczy • wykazuje się kreatywnością, projektując swoje prace wytwórcze • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy • ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia • wykonuje prace z należytą starannością i dokładnością • rozwija zainteresowania techniczne • posługuje się nazewnictwem technicznym • samodzielnie realizuje zaplanowany wytwór techniczny • projektując makietę osiedla i pokoju, wykazuje się kreatywnością, szczególną dbałością, starannością i estetyką wykonania • współpracuje z grupą, podejmuje różne role i zadania w pracy w zespole • przewiduje skutki działania technicznego • prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie

Plastyka - klasa IV		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
	Uczeń:	
JĘZYK I FUNKCJE PLASTYKI	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i opisuje elementy abecadła plastycznego w najbliższym otoczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę środków plastycznych zastosowanych w odtworzeniu fragmentu otoczenia na płaszczyźnie

	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie przedmioty można nazwać dziełami sztuki, • wymienia dziedziny sztuki • wyjaśnia, gdzie można oglądać dzieła sztuki • odszukuje w swoim otoczeniu ciekawe przykłady malowideł, dzieł architektonicznych i obiektów sztuki użytkowej • wymienia rodzaje i kierunki linii • podaje przykłady zastosowania odmiennych rodzajów linii w rysunku • wyjaśnia, czym jest kontur • tłumaczy, na czym polega kontrast w rysunku • z pomocą nauczyciela omawia wskazaną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych punktów, linii i plam • sytuuje epoki w czasie (prehistoria, starożytność) • określa charakter wybranych plam (np. pod względem ich krawędzi i powierzchni) • wymienia cechy wytworów sztuki prehistorycznej, sztuki starożytnego Egiptu oraz sztuki antycznej • podaje przykłady dzieł sztuki prehistorycznej, sztuki starożytnego Egiptu oraz starożytnej Grecji i Rzymu • wyjaśnia, czym są barwy czyste • wskazuje barwy czyste w najbliższym otoczeniu • rozpoznaje barwy podstawowe i pochodne • podaje sposoby otrzymywania poszczególnych barw pochodnych • wymienia pary barw dopełniających • klasyfikuje daną barwę do odpowiedniego rodzaju barw – czystych lub złamanych • podaje sposoby otrzymywania wybranych barw złamanych • z pomocą nauczyciela wymienia barwy złamane i dopełniające występujące w określonej reprodukcji dzieła • wymienia barwy ciepłe i zimne • określa daną barwę jako ciepłą lub zimną • rozróżnia podstawowe właściwości barw ciepłych i zimnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na fotografiach i reprodukcjach obrazów tworzące je elementy plastyczne • wymienia przykłady estetycznego otoczenia i uzasadnia swój wybór • wyjaśnia, czym są sztuka i dzieło sztuki • omawia specyfikę podstawowych dziedzin sztuki • omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych linii i punktów, plam i barw (ciepłych, zimnych) • rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki prehistorycznej, sztuki starożytnego Egiptu i sztuki antycznej • wymienia przykłady wytworów sztuki prehistorycznej, sztuki starożytnego Egiptu i sztuki antycznej z dziedziny malarstwa, rzeźby, architektury i sztuki użytkowej • wyjaśnia, czym jest model koła barw • opisuje sposoby otrzymywania odcieni barw pochodnych • uzyskuje różnorodne odcienie barw złamanych oraz powstałych ze zmieszania par barw dopełniających • wskazuje i nazywa barwy czyste, złamane i dopełniające występujące w wybranej reprodukcji dzieła • omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka • omawia specyfikę poszczególnych technik rysunkowych • tłumaczy, jakie znaczenie ma rodzaj podłoża w malarstwie akwarelowym • opisuje efekty malarskie, które można uzyskać dzięki technice akwarelowej • określa, czym się charakteryzują akwarele, farby temperowe, plakatowe i gwasze • wyjaśnia, czym jest ikona • poprawnie stosuje narzędzia i podłoża w technice pasteli olejnych • opisuje efekty wykorzystania określonego podłoża w technice pastelowej • określa, czym się charakteryzują farby akrylowe i olejne • wyjaśnia, czemu służy stosowanie technik mieszanych w działaniach plastycznych • określa, co decyduje o wyborze materiałów do wykonania kolażu
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje niektóre barwy ciepłe i zimne na wybranej reprodukcji obrazu • z pomocą nauczyciela omawia wskazaną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych linii, punktów, plam i barw • wymienia rodzaje technik rysunkowych • nazywa podstawowe narzędzia rysunkowe • z pomocą nauczyciela omawia wybrane dzieło pod względem zastosowanej techniki rysunkowej • wyjaśnia, czym jest pigment • wymienia nazwy podstawowych rodzajów farb i technik malarskich • wymienia typowe narzędzia i podłoża wykorzystywane w technice akwarelowej oraz w technikach temperowej, plakatowej i w gwaszu • z pomocą nauczyciela omawia wybraną reprodukcję dzieła wykonanego w technice akwarelowej, temperowej lub plakatowej • wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technice pastelowej • podaje rodzaje pasteli • określa, w jaki sposób zabezpiecza się prace wykonane techniką pastelową • wymienia sposoby nanoszenia pasteli na podłoże • z pomocą nauczyciela omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej techniki pastelowej • wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technikach akrylowej i olejnej • omawia z pomocą nauczyciela wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej techniki akrylowej lub olejnej • wyjaśnia, czym są techniki mieszane • wymienia rodzaje technik mieszanych i określa, na czym one polegają • wyjaśnia, czym jest <i>sgraffito</i> • wyjaśnia, czym jest kolaż • wymienia niektóre materiały stosowane w kolażu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia określoną pracę w technice kolażu pod kątem zastosowanych materiałów i barw oraz ich wpływu na wymowę dzieła • tłumaczy, na czym polega wykonywanie fotokolażu • na podstawie własnej kompozycji opisuje kolejne etapy pracy podczas tworzenia kolażu
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób tworzy się kolaż • próbuje wskazać materiały zastosowane w wybranej pracy w technice kolażu 	
<p>KREACJA I TWÓRCZE DZIAŁANIA, INDYWIDUALNA I ZESPOŁOWA EKSPRESJA TWÓRCZA</p> <p>DOSKONAŁE- NIE UMIEJĘTNOŚCI PLASTYCZ- NYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego • wykonuje elementy dekoracyjne według własnego pomysłu • wykonuje graficzną formę użytkową, korzystając z podanych propozycji • wykonuje pracę plastyczną w technice plakatowej, temperowej lub akwarelowej • przedstawia w pracy plastycznej fragment najbliższego otoczenia z uwzględnieniem co najmniej jednego elementu języka plastyki • tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką prehistoryczną, sztuką starożytnego Egiptu, starożytnej Grecji lub starożytnego Rzymu • wykonuje pracę w technice mieszanej (farby wodne i pastele) • tworzy dekorację świąteczną, korzystając z podanych propozycji • podejmuje próby różnicowania linii i punktów w działaniach plastycznych • wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w swoich działaniach • stosuje technikę wydrapywanki, korzystając ze wskazówek nauczyciela • wykonuje pracę w technice pasteli olejnych • tworzy różne rodzaje plam • uzyskuje kilka barw złamanych oraz powstałych ze zmieszania par barw dopełniających • stosuje niektóre barwy złamane i dopełniające w działaniach plastycznych • wykonuje pracę z zastosowaniem barw zbliżonych pod względem temperatury • wykonuje pracę w technice kolażu z dowolnych materiałów • stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym • wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem • wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych • wykonuje pracę z wyobraźni, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie i punkty • wykorzystuje barwy podstawowe i pochodne w działaniach plastycznych • dobiera narzędzia i podłoża rysunkowe w zależności od charakteru i tematu pracy • tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręcznie wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża • potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości • na podstawie prac wykonanych akwarelami, farbami temperowymi i plakatowymi porównuje sposoby malowania w tych technikach, twórczo stosuje te techniki w działaniach plastycznych • wybiera daną technikę mieszaną dla najlepszego wyrażenia tematu pracy i własnych emocji oraz analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych • eksperymentuje z łączeniem różnych technik w celu uzyskania nowych rozwiązań plastycznych • twórczo i samodzielnie wykorzystuje technikę wydrapywanki • na podstawie wykonanej kompozycji opisuje kolejne etapy pracy w technice wydrapywanki • dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych

	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych • prowadzi zeszyt przedmiotowy • stosuje się do zasad organizacji pracy • planuje kolejne etapy swojej pracy • przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia • aktywnie pracuje w grupie • utrzymuje w porządku swój warsztat pracy • przestrzega zasad BHP podczas działań plastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje w działaniach plastycznych narzędzia i podłoża typowe dla techniki temperowej, plakatowej, akwareli lub gwaszu • jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach • dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej • posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi • bierze czynny udział w zajęciach plastycznych • omawia własne prace wykonane różnymi technikami pod kątem uzyskanych efektów plastycznych • wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.) • wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych • aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu • przygotowuje się systematycznie do zajęć • przestrzega praw autorskich • tworzy według własnego pomysłu elementy dekoracyjne odznaczające się starannością wykonania • wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów i różnych technik plastycznych • tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką prehistoryczną, sztuką starożytnego Egiptu i sztuką antyczną, twórczo interpretując temat • stosuje różnorodne rodzaje linii i punktów w działaniach plastycznych z uwzględnieniem cech materiałów, przedmiotów i zjawisk • posługuje się kontrastem w działaniach plastycznych • wymienia barwy zastosowane przez siebie w pracy malarskiej i odpowiednio klasyfikuje je do grupy barw ciepłych lub zimnych, podstawowych lub pochodnych
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • dobiera barwy ciepłe i zimne stosownie do tematu pracy • stosuje różne rodzaje plam w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy • projektuje graficzną formę użytkową według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty • tworzy z wyobraźni pracę plastyczną we wskazanej technice (plakatówka, tempera, pastele), twórczo interpretując zadanie • wykonuje pracę w technice kolażu z odpowiednio dobranych do tematu materiałów, twórczo je zestawiając w celu uzyskania niestandardowych efektów wizualnych • tworzy dekorację świąteczną według własnego pomysłu, wykorzystując wiedzę na temat właściwości materiałów • bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią • prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie • dba o estetyczne i staranne wykonywanie prac • efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą • utrzymuje w porządku swój warsztat pracy, przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami
--	--	--

<i>Plastyka - klasa V</i>		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
	Uczeń:	
JĘZYK I FUNKCJE PLASTYKI	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady powiązań między sztukami plastycznymi a innymi dziedzinami sztuki • wymienia miejsca gromadzące dzieła sztuki • wyjaśnia, czym jest walor • podaje sposoby zmieniania waloru • wyjaśnia, czym jest gama barwna • wymienia i charakteryzuje rodzaje gam barwnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kilka nazw wydarzeń artystycznych odbywających się w kraju lub na świecie • wyjaśnia, kim są kustosz, konserwator, kurator • wykonuje ilustrację do utworu muzycznego, wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy i barwy

	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czym jest kolor lokalny i wskazuje kilka przykładów w najbliższym otoczeniu • wyjaśnia, czym jest tonacja • określa gamę barwną i tonację wybranych obrazów • tłumaczy, na czym polega kontrast barwny • rozróżnia i rozpoznaje na reprodukcjach różnorodne kontrasty kolorystyczne • sytuuje epokę średniowiecza w czasie • wymienia cechy wytworów sztuki średniowiecznej • podaje przykłady dzieł sztuki romańskiej i gotyckiej • wyjaśnia, czym jest faktura • określa rodzaje różnych powierzchni na przykładach z najbliższego otoczenia • podaje poznane przykłady otrzymania faktury w działaniach plastycznych • przedstawia przykłady faktury w rysunku, malarstwie i rzeźbie • wyjaśnia, czym jest forma • wyodrębnia i określa kształty przedmiotów z najbliższego otoczenia • tłumaczy, jaka jest różnica między formą płaską a przestrzenną • tłumaczy, na czym polega kontrast form w dziele sztuki • wyjaśnia, czym są proporcje form w dziele sztuki • sytuuje epokę w czasie (renesans) • wymienia cechy wytworów sztuki renesansowej • podaje przykłady dzieł sztuki renesansowej • wyjaśnia, czym jest kompozycja • wskazuje przykłady kompozycji centralnej w najbliższym otoczeniu • rozpoznaje kompozycję centralną w dziele sztuki • wymienia niektóre cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej • wskazuje przykłady kompozycji symetrycznej w najbliższym otoczeniu • rozpoznaje układy symetryczne i asymetryczne na płaszczyźnie oraz w przestrzeni • wymienia cechy kompozycji otwartej i zamkniętej 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje walor w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy • omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych różnicowań walorowych, gamy barwnej, walorów barwnych, faktury • opisuje wpływ waloru na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy • porównuje wybrane dzieła pod kątem zastosowanych walorów barw • podaje przykłady różnych rodzajów gamy barwnej z najbliższego otoczenia • określa ramy czasowe okresu romańskiego i gotyckiego w sztuce • rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki średniowiecznej • wymienia przykłady wytworów sztuki romańskiej i gotyckiej z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury • porównuje faktury dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich lub rzeźbiarskich • ocenia wpływ faktury na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy • wyjaśnia, czemu służy stosowanie faktury w rysunku, malarstwie i rzeźbie • wyjaśnia funkcję formy w sztuce • tłumaczy, czym się różni forma przestrzenna od rzeźby • porównuje formy dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich lub rzeźbiarskich • ocenia wpływ zastosowanych kształtów lub brył na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu lub rzeźby oraz własnej pracy • rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki renesansowej • wymienia przykłady wytworów sztuki renesansu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury • przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady kompozycji otwartej i zamkniętej w najbliższym otoczeniu • określa rodzaj kompozycji wybranych dzieł malarskich • omawia cechy kompozycji statycznej i dynamicznej • podaje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w najbliższym otoczeniu • wymienia elementy i układy tworzące kompozycję dynamiczną i statyczną • wskazuje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w reprodukcjach wybranych dzieł • sytuuje epokę w czasie (barok) • wymienia cechy wytworów sztuki barokowej • podaje przykłady dzieł sztuki baroku • sytuuje epokę w czasie (klasycyzm) • wymienia cechy wytworów sztuki klasycystycznej • podaje przykłady dzieł sztuki klasycyzmu • wskazuje układy rytmiczne w najbliższym otoczeniu • rozpoznaje kompozycję rytmiczną w dziele sztuki • wyjaśnia, czym się charakteryzuje kompozycja rytmiczna • podaje przykłady różnych układów form w naturze 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy kompozycji centralnej na przykładzie wybranej reprodukcji obrazu • wyjaśnia, czym jest akcent plastyczny • wskazuje w dziele akcent plastyczny • wskazuje różnice między kompozycją symetryczną i asymetryczną • omawia cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej na przykładzie wybranych reprodukcji • wskazuje różnice między kompozycją otwartą i zamkniętą • przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego • porównuje wybrane reprodukcje dzieł pod kątem zastosowanej kompozycji • wskazuje różnice między kompozycją statyczną i dynamiczną • rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki barokowej • wymienia przykłady wytworów sztuki baroku z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury • rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki klasycyzmu • wymienia przykłady wytworów sztuki klasycyzmu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury • wskazuje przykłady kompozycji rytmicznej w wybranych dziełach • omawia wybraną reprodukcję obrazu pod kątem zastosowanej kompozycji rytmicznej • wyjaśnia, jakie zjawiska można przedstawić na płaszczyźnie z zastosowaniem kompozycji rytmicznej • wskazuje podobieństwa między różnymi kompozycjami dzieł sztuki a układami form naturalnych
<p>KREACJA I TWÓRCZE DZIAŁANIA, INDYWIDUALNA I ZESPOŁOWA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego • podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych • używa waloru w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy

<p>EKSPRESJA TWÓRCZA</p> <p>DOSKONAŁE- NIE UMIEJĘTNOŚCI PLASTYCZ- NYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych • stosuje w działaniach plastycznych różne narzędzia i podłoża oraz określone techniki i materiały • stosuje w swojej pracy barwy zróżnicowane walorowo • wykonuje pracę w wybranej gamie barwnej • posługuje się wybranym kontrastem barwnym w działaniach plastycznych • uzyskuje w pracy fakturę poprzez odcisnięcie przedmiotu, zastosowanie frotażu lub użycie form o określonych powierzchniach • projektuje przedmioty codziennego użytku • wykorzystuje zasady tworzenia kompozycji centralnej w działaniach plastycznych • stosuje kompozycję otwartą i zamkniętą w działaniach plastycznych • tworzy kompozycję symetryczną i asymetryczną, statyczną i dynamiczną za pomocą poznanych środków wyrazu • tworzy na płaszczyźnie układy z zastosowaniem kompozycji rytmicznej • wykorzystuje wybrane formy w działaniach plastycznych • wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w swoich działaniach • tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką średniowiecza, renesansu, baroku, klasycyzmu • wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji • utrzymuje w porządku swój warsztat pracy • stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań na lekcji • prowadzi zeszyt przedmiotowy • stosuje się do zasad organizacji pracy • przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia • aktywnie pracuje w grupie • planuje kolejne etapy swojej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktując o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.) • wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych • dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej • posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi • projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty • wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą odpowiednio dobranych barw • stosuje w działaniach plastycznych różne gamy barwne i tonacje • stosuje różnorodne rodzaje kontrastów barwnych w działaniach plastycznych • tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne faktury • wykorzystuje formę jako środek wyrazu plastycznego w działaniach twórczych • stosuje kompozycję centralną i akcent plastyczny w działaniach twórczych • w twórczy sposób stosuje odpowiednie środki wyrazu plastycznego do ukazania kompozycji otwartej i zamkniętej, statycznej i dynamicznej, symetrycznej i asymetrycznej • tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką średniowiecza, sztuką odrodzenia, sztuką baroku i sztuką
--	---	---

		<p>klasycyzmu, twórczo interpretując temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu • przygotowuje się systematycznie do zajęć • korzysta z przekazów medialnych oraz wykorzystuje zawarte w nich informacje w swojej działalności twórczej • potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości • operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną • wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem • wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych • tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręczność wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża • wykorzystuje dany rodzaj kompozycji oraz wybraną technikę plastyczną podczas tworzenia ilustracji • wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym • dba o staranne i estetyczne wykonanie pracy • prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy • dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych • bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią • jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach, bierze czynny udział w zajęciach plastycznych • organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą • utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu • przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami • przestrzega praw autorskich
--	--	---

Plastyka - klasa VI		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
	Uczeń:	
JĘZYK I FUNKCJE PLASTYKI	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym się różni oryginalne dzieło sztuki od kopii i reprodukcji • tłumaczy, czym jest falsyfikat • wskazuje, w jaki sposób można korzystać z dzieł sztuki • definiuje plagiat i piractwo • tłumaczy, czym jest światłocień • określa, jaka jest rola światłocienia w rysunku, malarstwie i grafice • wyjaśnia, w jaki sposób można ukazać światłocień w rysunku, malarstwie i grafice • wyjaśnia, czym jest perspektywa • tłumaczy, na czym polega stosowanie perspektywy • wymienia cechy perspektywy rzędowej i kulisowej • podaje przykłady układów kulisowych z najbliższego otoczenia • wskazuje na reprodukcjach wybranych dzieł perspektywę rzędową i kulisową • podaje główne elementy perspektywy zbieżnej • wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy zbieżnej • wymienia rodzaje perspektywy zbieżnej • podaje cechy perspektywy powietrznej i barwnej • wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy powietrznej i barwnej • dopasowuje kolory pod względem ich temperatury • podaje cechy perspektywy aksonometrycznej i umownej 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czego dotyczy prawo autorskie • tłumaczy, na czym polega prawo cytatu • wyjaśnia zasady ochrony wizerunku • przybliży znaczenie własności intelektualnej • tłumaczy, czym jest modelunek światłocieniowy • wyjaśnia funkcję światła i cienia w sztuce nowoczesnej i najnowszej • określa znaczenie światła w fotografii i filmie • omawia reprodukcje dzieł sztuki pod kątem zastosowanego światłocienia • opisuje wpływ światłocienia na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy • tłumaczy różnice między perspektywą rzędową a kulisową na przykładach reprodukcji wybranych dzieł • określa rolę perspektywy w dziełach różnych dziedzin • omawia, na czym polegają układy rzędowy i kulisowy • porównuje reprodukcje malowideł sztuki prehistorycznej i starożytnego Egiptu pod kątem zastosowanej perspektywy • omawia rodzaje perspektywy zbieżnej • wyjaśnia rolę perspektywy zbieżnej w sztuce • określa rodzaj perspektywy zbieżnej w wybranych reprodukcjach dzieł sztuki • tłumaczy zasady skrótu perspektywicznego • poprawnie ocenia temperaturę poszczególnych barw względem innych • analizuje wybrane dzieła sztuki malarskiej pod kątem zastosowanej perspektywy powietrznej i barwnej • omawia rodzaje i funkcje rysunku • wskazuje różnice między szkicem a namalowanym na jego podstawie obrazem

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy umownej i aksonometrycznej • charakteryzuje rysunek jako dziedzinę sztuki • wymienia narzędzia rysunkowe • podaje rodzaje rysunku • wskazuje elementy abecadła plastycznego wykorzystywane w rysunku • rozpoznaje rysunki wśród dzieł innych dziedzin sztuki • charakteryzuje malarstwo jako dziedzinę sztuki • wymienia główne techniki malarskie • odróżnia obraz realistyczny od dzieła abstrakcyjnego • rozpoznaje na przykładowych reprodukcjach dzieł wybrane tematy malarstwa • omawia wybrany rodzaj malarstwa • sytuuje impresjonizm i symbolizm w czasie • wymienia typowe cechy obrazów zaliczanych do impresjonizmu i symbolizmu • podaje przykłady dzieł sztuki impresjonistycznej i symbolistycznej • charakteryzuje grafikę jako dziedzinę sztuki • wymienia narzędzia stosowane w grafice • podaje środki wyrazu plastycznego stosowane w grafice • wskazuje dwa podstawowe rodzaje grafiki • tłumaczy, czym jest matryca • wyjaśnia różnicę między drukiem wypukłym a wklęsłym • podaje przykłady grafiki użytkowej z najbliższego otoczenia • określa, czym zajmują się grafika reklamowa i książkowa • charakteryzuje rzeźbę jako dziedzinę sztuki • wymienia materiały i narzędzia wykorzystywane w rzeźbiarstwie • podaje rodzaje rzeźby • wylicza przykłady rzeźb znajdujących się w najbliższej okolicy • wyjaśnia termin <i>relief</i> • charakteryzuje architekturę jako dziedzinę sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wybrane dzieła rysunkowe pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego • wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła rysunkowego • analizuje własny rysunek pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego • omawia środki wyrazu w malarstwie • wskazuje różnice między malarstwem dawnym a współczesnym • wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od abstrakcyjnego • omawia tematy malarstwa na przykładach reprodukcji obrazów zamieszczonych w podręczniku • porównuje dzieła reprezentujące różne rodzaje malarstwa pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego • wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła malarskiego • określa ramy czasowe impresjonizmu i symbolizmu • rozpoznaje i omawia cechy dzieł sztuki impresjonizmu i symbolizmu • omawia etapy pracy w technice druku wklęsłego i wypukłego • podaje rodzaje grafiki ze względu na użytą matrycę • opisuje rolę grafiki jako dziedziny sztuki • wskazuje różnice między grafiką dawną a współczesną • omawia funkcję znaku plastycznego w życiu codziennym • wymienia cechy grafiki użytkowej i jej rodzaje • porównuje przykłady grafiki warsztatowej i użytkowej • opisuje dzieło grafiki warsztatowej i użytkowej na podstawie wybranej reprodukcji • wyraża własną opinię na temat analizowanych dzieł graficznych • omawia cechy różnych rodzajów rzeźb na podstawie wybranych przykładów • tłumaczy, czym się różni rzeźba od płaskorzeźby • charakteryzuje rzeźbę wolno stojącą na wybranym przykładzie z podręcznika • omawia i porównuje rzeźby realistyczne i abstrakcyjne • wskazuje różnice między rzeźbą dawną a współczesną • wyraża własną opinię na temat analizowanej pracy rzeźbiarskiej • określa formę i funkcję budowli na podstawie wskazanej reprodukcji
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje architektury ze względu na jej funkcje • podaje przykłady architektury o różnym przeznaczeniu, występujące w okolicy • wyjaśnia termin: <i>urbanistyka</i> • określa funkcje oglądanej budowli • sytuuje w czasie początek nowoczesnej architektury • wymienia typowe cechy nowoczesnej architektury • podaje przykłady dzieł nowoczesnej architektury • tłumaczy, czym jest sztuka użytkowa • wyjaśnia terminy <i>design</i> i <i>ergonomia</i> • wylicza środki wyrazu sztuki użytkowej • określa, czym są wzornictwo przemysłowe i rzemiosło artystyczne • omawia etapy tworzenia dzieł sztuki użytkowej • wymienia przykłady wytworów sztuki użytkowej z codziennego życia • sytuuje styl secesyjny w czasie • wymienia typowe cechy wytworów sztuki secesyjnej • podaje przykłady dzieł sztuki secesyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje znaczenie terminów: <i>architektura krajobrazu</i>, <i>mała architektura</i>, <i>architektura wnętrz</i> • ocenia zaplanowanie przestrzeni w pobliżu swojego miejsca zamieszkania pod względem funkcjonalności i estetyki • wskazuje różnice między architekturą dawną a współczesną • analizuje związki między funkcją a formą obiektów architektonicznych • wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła architektonicznego • rozpoznaje budowle zaliczane do nowoczesnej architektury • wymienia i omawia przykłady nowoczesnej architektury • tłumaczy związek między estetyką a funkcjonalnością przedmiotu • analizuje i porównuje przedmioty pod kątem ich funkcjonalności i estetyki • wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła sztuki użytkowej • rozpoznaje wytwory sztuki secesyjnej • wymienia i omawia przykłady wytworów sztuki secesyjnej z dziedziny malarstwa, rzeźby, architektury i sztuki użytkowej
<p>KREACJA I TWÓRCZE DZIAŁANIA, INDYWIDUALNA I ZESPOŁOWA EKSPRESJA TWÓRCZA</p> <p>DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI PLASTYCZNYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje się do zasad organizacji pracy • planuje kolejne etapy swojej pracy • przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia • aktywnie pracuje w grupie • przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego • stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża, techniki i materiały • podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych • wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranych środków wyrazu • tworzy pracę z zastosowaniem perspektywy powietrznej lub malarskiej • przygotowuje ilustrację z zastosowaniem danego rodzaju kompozycji • stosuje w swojej pracy światłocien 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych • przestrzega praw autorskich • wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.) • wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych • wykonuje pracę plastyczną inspirowaną wybranym dziełem sztuki • stosuje światłocien w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy • tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez światłocien • tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, stosując perspektywę zbieżną odpowiednio do tematu i charakteru pracy • wykorzystuje w działaniach plastycznych wiedzę o złudzeniach wzrokowych i wzajemnym oddziaływaniu barw

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy album z własnymi pracami lub reprodukcjami dzieł sztuki • wykonuje pracę z zastosowaniem układu pasowego • stosuje podstawowe zasady tworzenia perspektywy zbieżnej w działaniach plastycznych • wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranych środków wyrazu • wykonuje pracę malarską o charakterze realistycznym • tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką impresjonizmu i symbolizmu • wykonuje prostą odbitkę w technice druku wypukłego • przygotowuje płaskorzeźbę (medal) • tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną nowoczesną architekturą • z pomocą nauczyciela tworzy projekt przedmiotu codziennego użytku • tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką secesji • stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań plastycznych • prowadzi zeszyt przedmiotowy • wykonuje przedmiot dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady tworzenia perspektywy powietrznej i barwnej • stosuje różne techniki malarskie, kompozycje i zestawy barw w działaniach plastycznych • świadomie i ekspresyjnie posługuje się w rysunku linią, plamą walorową i światłocieniem • właściwie dobiera narzędzia rysunkowe do zadanego tematu • wykonuje pracę malarską o charakterze abstrakcyjnym • tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką impresjonizmu i symbolizmu, twórczo interpretując temat • twórczo wykorzystuje w działaniach plastycznych technikę druku wklęsłego i wypukłego • samodzielnie wykonuje pracę graficzną z wykorzystaniem odpowiednich programów komputerowych • wykonuje projekt graficzny na zadany temat, twórczo interpretując zadanie • wykonuje małą rzeźbę o złożonej formie i zróżnicowanej fakturze • tworzy projekt budowli • samodzielnie przygotowuje projekt przedmiotu z uwzględnieniem jego funkcjonalności i estetyki • tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką secesyjną, twórczo interpretując temat • aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu • wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy • utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu • organizuje poprawnie swoje miejsce pracy, przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia, • efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą • przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami • potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości • wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem • wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych • stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • dobiera rodzaj perspektywy do tematu wykonywanej pracy, wykorzystują w praktyce wiedzę teoretyczną • wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym • określa rolę środków wyrazu, które zastosował w pracy plastycznej • dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych • bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią • jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach • stosuje różne techniki, narzędzia i przybory plastyczne • projektuje i tworzy zaplanowane prace według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne barwy, kształty, faktury i kompozycje • wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów • dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy
--	--	---

Plastyka - klasa VII		
Wiedza i umiejętności ucznia - wymagania		
	podstawowe	ponadpodstawowe
	Uczeń:	
JĘZYK I FUNKCJE PLASTYKI	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czym są sztuka elitarna, sztuka popularna i sztuka ludowa • wskazuje główne różnice między sztuką elitarną, sztuką popularną i sztuką ludową • wyjaśnia, czym jest skansen • podaje przykłady sztuki ludowej • wymienia epoki w historii sztuki • wylicza nowe zjawiska w sztuce początku XX w. • określa, czym jest abstrakcja • krótko charakteryzuje sztukę współczesną • wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką elitarną, popularną albo ludową bądź zjawiskami ze sztuki współczesnej, według wskazówek prowadzącego • bierze udział w przygotowaniu portfolio dotyczącego wybranego obiektu z najbliższej okolicy lub reportażu na temat swojej małej ojczyzny • sytuuje nurty sztuki nowoczesnej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sztukę elitarną, sztukę popularną i sztukę ludową • tłumaczy, czym zajmują się etnografia i etnologia • wyjaśnia, czym jest etnodesign, i podaje przykłady inspiracji twórczością ludową w sztuce współczesnej i w swoim otoczeniu • podaje najważniejsze cechy twórczości z kolejnych epok w historii sztuki • omawia główne etapy ewolucji sztuki na przełomie XIX i XX w. • charakteryzuje sztukę abstrakcyjną • przedstawia specyfikę sztuki współczesnej • opowiada, jak zmieniały się dzieła sztuki w ciągu wieków – co odróżnia współczesne dzieła od dzieł dawnych • wykonuje w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką elitarną, popularną albo ludową bądź zjawiskami sztuki współczesnej, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo • aktywnie uczestniczy w przygotowaniu portfolio dotyczącego wybranego obiektu z najbliższej okolicy lub reportażu na temat swojej małej ojczyzny

	<p>w czasie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy poznanych kierunków, • wskazuje przykładowych twórców reprezentujących prądy nowoczesne oraz ich dzieła • z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło reprezentujące jeden z poznanych nurtów • wykonuje pracę inspirowaną twórczością fowistów lub kubistów, według wskazówek prowadzącego • tłumaczy, czym jest fotografia • wyjaśnia znaczenie podstawowych terminów związanych z fotografią, • wylicza rodzaje fotografii • podaje, jakie są zastosowania fotografii • odpowiada, kim jest fotografik • wymienia tematy fotografii • wskazuje środki wyrazu typowe dla fotografii • z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło fotograficzne • wykonuje fotografię według wskazówek prowadzącego • sytuuje dadaizm i surrealizm w czasie • wymienia najważniejsze cechy poznanych kierunków • wskazuje przykładowych twórców reprezentujących dadaizm i surrealizm oraz ich wybrane dzieła • z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło dadaizmu lub surrealizmu • wykonuje fotokolaż inspirowany twórczością dadaistów i surrealistów, według wskazówek prowadzącego • tłumaczy, czym jest film • wyjaśnia znaczenie podstawowych terminów związanych z filmem • wymienia środki wyrazu typowe dla filmu • odpowiada, czym jest plan filmowy • z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło filmowe • tworzy wypowiedź wizualną w wybranej technice plastycznej lub nagrywa krótki film, według wskazówek prowadzącego • wyjaśnia, czym są asamblaż, instalacja, wideoinstalacja • wymienia przykłady nietypowych materiałów wykorzystywanych w sztuce najnowszej 	<ul style="list-style-type: none"> • określa ramy czasowe każdego z nurtów sztuki nowoczesnej • omawia poznane kierunki sztuki • rozpoznaje typowe wytwory z poszczególnych nurtów sztuki nowoczesnej i wskazuje między nimi różnice • wymienia przedstawicieli poszczególnych nurtów sztuki i ich dzieła • omawia dzieła poszczególnych nurtów, uwzględniając ich tematykę i charakterystyczne dla nich środki wyrazu • wyjaśnia, kim byli formiści • wykonuje prace inspirowane twórczością fowistów i kubistów, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo • tłumaczy znaczenie terminów typowych dla fotografii • charakteryzuje fotografię jako dziedzinę sztuki • omawia rodzaje fotografii i wskazuje między nimi różnice • wymienia środki wyrazu typowe dla fotografii i komentuje ich zastosowanie w wybranym dziele fotograficznym • wyjaśnia, czym są decydujący moment i mocne punkty w fotografii oraz na czym polega reguła trójkąta • wymienia zasady kompozycji fotografii i stosuje je podczas wykonywania własnych zdjęć • omawia dzieło fotograficzne (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając jego tematykę i charakterystyczne dla niego środki wyrazu • wykonuje fotografię, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo • podaje ramy czasowe każdego z poznanych nurtów • omawia poznane kierunki • rozpoznaje typowe cechy wytworów dadaizmu i surrealizmu oraz wskazuje między nimi różnice • wymienia przedstawicieli poszczególnych nurtów i wskazuje ich dzieła • omawia dzieła z poszczególnych nurtów, uwzględniając ich tematykę i zastosowane w nich środki wyrazu • analizuje przykłady nowych technik i strategii artystycznych typowych dla dadaizmu i surrealizmu • wykonuje fotokolaż inspirowany twórczością dadaistów i surrealistów, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo • wyjaśnia znaczenie terminów typowych dla sztuki filmowej • charakteryzuje film jako dziedzinę sztuki • omawia rozwój i przemiany filmu • wymienia środki wyrazu typowe dla filmu i komentuje ich zastosowanie
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wylicza środki wyrazu typowe dla nowych form sztuki • z pomocą nauczyciela opisuje wybrany asamblaż lub wskazaną instalację • wykonuje pracę przestrzenną w wybranej technice plastycznej, według wskazówek prowadzącego • wyjaśnia, czym są happening i performance • podaje przykłady działań możliwych do zrealizowania w ramach happeningu i performance'u • omawia role artysty i odbiorcy w happeningu i performansie • przedstawia, kim był Tadeusz Kantor • wymienia środki wyrazu typowe dla sztuki akcji • z pomocą nauczyciela opisuje wybrany happening lub wskazany performance • bierze udział w akcji artystycznej • bierze udział w opracowaniu koncepcji projektu oraz w rozplanowaniu kolejnych działań • pracując w zespole, przygotowuje projekt artystyczno-edukacyjny • wykonuje zadania przydzielone mu w ramach projektu • omawia zrealizowane etapy projektu i działania przeprowadzone w ramach każdego z nich • ocenia pracę własną oraz grupy • wyjaśnia, czym są media, nowe media i multimedia • wylicza główne rodzaje i przykładowe cechy dzieł sztuki nowych mediów • podaje wybrane narzędzia i techniki charakterystyczne dla sztuki nowych mediów • wymienia środki wyrazu typowe dla twórczości multimedialnej • z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło sztuki nowych mediów • tworzy wypowiedź wizualną z wykorzystaniem technik cyfrowych, według wskazówek prowadzącego • podaje, od jakich czynników zależy odbiór prac artystycznych • wyróżnia dyscypliny sztuk plastycznych z uwzględnieniem podziału na dzieła płaskie i przestrzenne 	<p>w wybranym dziele filmowym</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje typy planów filmowych • wskazuje związki kina z innymi dziedzinami sztuki <ul style="list-style-type: none"> • omawia dzieło filmowe (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając jego tematykę i charakterystyczne dla niego środki wyrazu • tworzy wypowiedź wizualną w określonej technice plastycznej lub nagrywa krótki film, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo • omawia rozwój form sztuki od ready made i przedmiotów znalezionych do asamblaży i instalacji • wskazuje różnice między asamblażem a instalacją • charakteryzuje pop-art i land art • podaje środki wyrazu typowe dla nowych form sztuki i komentuje ich zastosowanie w wybranym dziele • wylicza różnice między asamblażami a tradycyjnymi obrazami • omawia asamblaż i instalację (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając tematykę tych dzieł i charakterystyczne dla nich środki wyrazu • wykonuje pracę przestrzenną w określonej technice, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo • omawia rozwój sztuki od działań dadaistów i surrealistów do happeningów i performance'ów • wskazuje różnice między happeningiem a performance'em • określa, czym sztuka akcji różni się od teatru • wymienia środki wyrazu typowe dla sztuki akcji i komentuje ich zastosowanie w wybranej realizacji • wylicza różnice między performance'ami a tradycyjnymi rzeźbami • opowiada o twórczości Tadeusza Kantora • omawia happening i performance (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając tematykę tych dzieł i charakterystyczne dla nich środki wyrazu • przygotowuje koncepcję akcji artystycznej i aktywnie uczestniczy w jej realizacji • przedstawia własne pomysły na projekt artystyczno-edukacyjny • aktywnie uczestniczy w zdefiniowaniu celów projektu oraz opracowaniu jego formuły • wykazuje inicjatywę w planowaniu poszczególnych działań • aktywnie uczestniczy w organizowaniu wydarzenia będącego finałem projektu
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia poznane środki plastyczne i wykorzystuje ich nazwy w opisie dzieł • przyporządkowuje techniki i materiały do dziedzin sztuki • z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło sztuki • posługuje się podstawowymi określeniami dotyczącymi formy prac artystycznych • tłumaczy, czym jest tworzenie z natury • wyjaśnia, czym są szkic i plener • definiuje portret, martwą naturę i pejzaż • odpowiada, dlaczego artyści inspirowali się naturą • wymienia podstawowe typy rejestracji rzeczywistości w sztuce • z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło sztuki • wykonuje martwą naturę, pejzaż lub portret w wybranej technice plastycznej, według wskazówek prowadzącego 	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje rolę lidera grupy • podczas realizacji projektu wykazuje się wiadomościami zdobytymi na lekcjach plastyki i innych zajęciach oraz wiedzą pozaszkolną • ocenia efekty przeprowadzonego działania • wyjaśnia, na jakie potrzeby kulturowe odbiorców odpowiedzieli organizatorzy przedsięwzięcia • przedstawia specyfikę sztuki nowych mediów • omawia rozwój i przemiany sztuki nowych mediów • wyjaśnia, czym są interaktywność, hipertekst, rzeczywistość wirtualna • charakteryzuje narzędzia i techniki typowe dla sztuki nowych mediów • opowiada o roli odbiorcy w sztuce nowych mediów • wymienia środki wyrazu typowe dla sztuki multimedialnej i komentuje ich zastosowanie w wybranej realizacji • wylicza różnice między dziełem sztuki nowych mediów a fotografią • omawia dzieło multimedialne (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając jego tematykę i charakterystyczne dla niego środki wyrazu • tworzy wypowiedź wizualną z wykorzystaniem technik cyfrowych, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo • omawia czynniki wpływające na odbiór prac artystycznych • wyjaśnia różnice między dziełami realistycznymi a dziełami abstrakcyjnymi • tłumaczy podział na sztukę dawną i sztukę współczesną • wskazuje poznane środki plastyczne typowe dla poszczególnych dziedzin sztuki – na wybranych przykładach • analizuje dzieło sztuki (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela) z uwzględnieniem wszystkich poznanych środków wyrazu • posługuje się różnorodnymi określeniami dotyczącymi formy prac artystycznych • analizując dzieła sztuki, stawia własne pytania i dzieli się subiektywnymi refleksjami • wykonuje pracę w określonej technice plastycznej, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo • przedstawia specyfikę tworzenia z natury • wymienia cele ukazywania rzeczywistości w dziełach sztuki • opowiada o poszczególnych typach rejestracji natury
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czym są camera obscura i trompe-l'oeil • charakteryzuje odmiany martwej natury, pejzażu i portretu <ul style="list-style-type: none"> • omawia dzieło (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając jego tematykę i charakterystyczne dla niego środki wyrazu • wykonuje według własnego pomysłu martwą naturę, pejzaż i portret, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo
<p>KREACJA I TWÓRCZE DZIAŁANIA, INDYWIDUALNA I ZESPOŁOWA EKSPRESJA TWÓRCZA</p> <p>DOSKONAŁE- NIE UMIEJĘTNOŚCI PLASTYCZ- NYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w swoich działaniach • podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych • wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką oficjalną i twórczością ludową • wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną twórczością artystów z początku XX wieku • wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną twórczością dadaistów i surrealistów • wykonuje pracę przestrzenną w wybranej technice plastycznej • wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną twórczością artystów pop-artu, postmodernizmu, konceptualizmu, minimalizmu lub land artu • bierze udział w działaniach z zakresu happeningu i performance'u • uczestniczy w planowaniu działań • bierze udział w opracowaniu formuły projektu • pracując w zespole, przygotowuje projekt artystyczno-edukacyjny • wykonuje zadania przydzielone mu w ramach projektu • ocenia pracę własną oraz grupy • przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego • stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża • prowadzi zeszyt przedmiotowy • stosuje się do zasad organizacji pracy, • przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.) • wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych • wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką oficjalną i twórczością ludową, podejmując próbę samodzielnej i twórczej interpretacji zadania • wykonuje w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną twórczością dadaistów lub surrealistów, podejmując próbę samodzielnej i twórczej interpretacji zadania • wykonuje w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną pop-artem, postmodernizmem, konceptualizmem, minimalizmem lub land artem, podejmując próbę samodzielnej i twórczej interpretacji zadania • przedstawia swoje pomysły na projekt artystyczno-edukacyjny • aktywnie uczestniczy w opracowaniu formuły projektu, wykazuje inicjatywę na etapie planowania działań • aktywnie uczestniczy w organizowaniu wydarzenia będącego finałem projektu • przyjmuje rolę lidera grupy • podczas realizacji projektu wykazuje się wiedzą zdobytą na lekcjach plastyki i innych zajęciach • ocenia efekty przeprowadzonego działania • wyjaśnia, na jakie potrzeby kulturowe odbiorców odpowiedzieli organizatorzy przedsięwzięcia • aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, wystawy, dekoracje okolicznościowe) i regionu • przygotowuje się systematycznie do zajęć • utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu

	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie pracuje w grupie • utrzymuje w porządku swój warsztat pracy • stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań plastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad BHP podczas zajęć • organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia • bierze czynny udział w zajęciach plastycznych • dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych • analizuje własną pracę pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego, określa ich rolę • bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią • prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie • jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach • efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą • przestrzega praw autorskich • operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną • wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem • wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych • tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręczność wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża • wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym
--	--	---

<p style="text-align: center;">Muzyka - klasa IV Wiedza i umiejętności ucznia</p>		
	<p style="text-align: center;">Wymagania podstawowe uczeń :</p>	<p style="text-align: center;">Wymagania ponadpodstawowe Uczeń :</p>
Zabawy z piosenką. Forma AB i jej przykłady	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie <i>Śpiewankę o piosence</i>, - wyjaśnić, co to są refren i zwrotka, - rozpoznać formę AB. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo <i>Śpiewankę o piosence</i>, - rozpoznać formę AB, w słuchanych utworach, - przedstawić formę AB graficznie,
Dźwięki gamy dobrze znamy. Gama C-dur, nazwy solmizacyjne dźwięków	<ul style="list-style-type: none"> - wykonać w grupie <i>Śpiewankę do-re-mi-fankę</i>, - zaśpiewać gamę C-dur za pomocą solmizacji, - zaśpiewać piosenkę <i>Jawor</i>, - wytłumaczyć, co to są gama i solmizacja. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonać solo <i>Śpiewankę do-re-mi-fankę</i>, - zaśpiewać gamę C-dur solmizacją

Muzyczne litery. Nazwy literowe dźwięków	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie <i>Klawiszową piosenkę</i>, - zagrać na dzwonek gamę C-dur. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonać solo <i>Klawiszową piosenkę</i>, - zaśpiewać gamę C-dur za pomocą nazw literowych.
<p>Śpiewamy pięknie dla naszych nauczycieli. Emisja głosu i dykcja</p> <p>Piosenka <i>Czternastego października</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Czternastego października</i>, - wyjaśnić, co to są emisja głosu i dykcja, - wykonać ćwiczenia dykcji i emisji głosu, - zagrać na flecie dźwięki: f^1, e^1, 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo piosenkę <i>Czternastego października</i>, - zastosować zasady prawidłowej emisji głosu podczas śpiewu,
<p>Z rytmem za pan brat. Zagadnienia rytmiczne</p> <p>Realizacja rytmów z wykorzystaniem tataizacji i gestodźwięków</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Poczuj rytm</i>, - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>rytm</i>, <i>tataizacja</i>, <i>gestodźwięki</i>, - rozpoznawać i nazywać określone wartości rytmiczne nut i pauz. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo piosenkę <i>Poczuj rytm</i>, - wykonać samodzielnie rapowaną część piosenki, - zrealizować poszczególne głosy zapisane w partyturze rytmicznej, - wyjaśnić, na czym polega <i>ostinato</i> i zademonstrować <i>ostinato</i>
<p>Metrum, czyli miara. Metrum utworu muzycznego Znaki chromatyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>metrum</i>, <i>akcent</i>, <i>takt</i>, - wytłumaczyć, do czego służą znaki chromatyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać metrum w słuchanych utworach, - wyjaśnić znaczenie krzyżyka, bemola i kasownika w partyturze muzycznej.

Symbole narodowe i Mazurek Dąbrowskiego. Polskie symbole narodowe Kropka przy nucie	- zaśpiewać z pamięci dwie pierwsze zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> , - wytłumaczyć, co to jest hymn, - wyjaśnić znaczenie kropki przy nucie.	- zaśpiewać z pamięci cztery zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> , - zrealizować na różne sposoby rytm punktowany.
Gdy piosenka szła z wojskiem. Muzyka wojskowa – piosenki ułańskie	- zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Przybyli ułani pod okienko</i> , - wykonać w grupie akompaniament do piosenki,	- zaśpiewać solo piosenkę <i>Przybyli ułani pod okienko</i> , - wykonać wszystkie głosy zapisane w partyturze akompaniamentu piosenki
Porozmawiaj z echem, czyli głośno i cicho. Dynamika i jej podstawowe oznaczenia	- zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Zabawa z echem</i> , - wyjaśnić, co to jest dynamika, - wymieniać podstawowe oznaczenia dynamiki i określać ich znaczenie, - zagrać na flecie poznane dźwięki: d^1 , c^1 .	- zaśpiewać solo piosenkę <i>Zabawa z echem</i> , - wymieniać poznane oznaczenia dynamiki i określać ich znaczenie, - rozpoznawać i określać dynamikę w słuchanych utworach, - zagrać solo utwór na flecie.
Świąteczne tradycje w naszych domach. Tradycje Świąt Bożego Narodzenia Kolęda <i>Lulajże, Jezuniu</i>	- wykonać w grupie piosenkę <i>Nie miały aniołki</i> , - zaśpiewać i zagrać w grupie kolędę <i>Lulajże, Jezuniu</i> .	- wykonać solo piosenkę <i>Nie miały aniołki</i> , - zaśpiewać i zagrać solo kolędę <i>Lulajże, Jezuniu</i> , - rozpoznać nawiązanie do kolędy <i>Lulajże, Jezuniu</i> w słuchanym utworze F. Chopina.
Kolędy polskie. Śpiewanie i granie kolęd Znak repetycji	- zaśpiewać i zagrać w grupie wybrane kolędy, - wyjaśnić znaczenie terminu <i>repetycja</i> .	- zaśpiewać i zagrać solo wybrane kolędy.
Zima dźwiękami malowana. Zimowe ilustracje dźwiękowe Barwa dźwięku Głosy wokalne	- zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Zima</i> , - wymienić cztery podstawowe głosy wokalne oraz określić ich cechy, - wyjaśnić znaczenie terminu <i>barwa dźwięku</i> ,	- zaśpiewać solo piosenkę <i>Zima</i> , - rozpoznawać rodzaj głosu wokalnego w słuchanych utworach wokalnych.
Dla babci i dziadka. Śpiewamy i gramy dla naszych dziadków	- zaśpiewać w grupie <i>Piosenkę dla babci</i> oraz <i>Piosenkę dla dziadka</i> , - wykonać akompaniament do piosenki.	- zaśpiewać solo <i>Piosenkę dla babci</i> lub <i>Piosenkę dla dziadka</i> .
Usprawiedliwione spóźnienie, czyli kanon. Forma kanonu Chwyty fletowy c^2	- zaśpiewać <i>unisono</i> piosenkę <i>Mały kanon</i> w grupie, - zagrać na flecie melodię z dźwiękiem c^2 , - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>muzyka wielogłosowa</i> , <i>kanon</i> .	- zaśpiewać piosenkę <i>Mały kanon</i> w wielogłosie, - przedstawić formę kanonu graficznie oraz w postaci układu ruchowego.
Instrumenty perkusyjne. Podział i brzmienie wybranych instrumentów perkusyjnych	- wymienić instrumenty perkusyjne z podziałem na poszczególne grupy, - wykonać utwór <i>Etiudka rytmiczna</i> .	- rozpoznawać brzmienia wybranych instrumentów perkusyjnych, - opowiedzieć o historii i powstaniu instrumentów perkusyjnych w oparciu o wiadomości z podręcznika.

Dzieciństwo Fryderyka Chopina. Fryderyk Chopin – życie i twórczość w latach dziecięcych	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Muzyczne echo Warszawy</i>, - podać podstawowe fakty dotyczące dzieciństwa Chopina. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo piosenkę <i>Muzyczne echo Warszawy</i>, - opowiedzieć o dzieciństwie Chopina w oparciu o wiadomości zawarte w infografice
Ludowa zabawa. Polska muzyka ludowa i jej dokumentowanie Narodowe tańce polskie: mazur, polonez	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać piosenkę <i>Uciekła mi przepióreczka</i>, - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>folklor, etnograf</i>, - wymienić charakterystyczne cechy mazura i poloneza. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonać zabawę ze śpiewem <i>Uciekła mi przepióreczka</i>, - wyklaskać charakterystyczne rytmy mazura i poloneza, - zatańczyć krok podstawowy poloneza.
Na ludową nutę. Polska muzyka ludowa i jej wykonawcy Narodowe tańce polskie: krakowiak, oberek, kujawiak	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie piosenki <i>Krakowiaczek jeden</i> oraz <i>Czerwone jabłuszko</i>, - wytłumaczyć, czym jest synkopa, a następnie ją wyklaskać, - wymienić nazwy polskich tańców narodowych, - podać charakterystyczne cechy krakowiaka, oberka i kujawiaka, - wyjaśnić, co to jest kapela. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo piosenki <i>Krakowiaczek jeden</i> oraz <i>Czerwone jabłuszko</i>, - wyklaskać rytmy krakowiaka i przygrywki oberkowej, - zatańczyć kroki podstawowe krakowiaka i kujawiaka, - wymienić instrumenty wchodzące w skład kapeli ludowej.
Muzyczne powitanie wiosny. Tematyka wiosenna w muzyce Chwyty fletowe: d^2 , e^2 , f^2 , g^2	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Muzyczne powitanie wiosny</i>, - zagrać na flecie poznane dźwięki: d^2, e^2, f^2, g^2, 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo piosenkę <i>Muzyczne powitanie wiosny</i>, - wykonać wiosenny taniec, - improwizować na flecie z wykorzystaniem poznanych chwytów.
Wielkanoc. Tradycje Świąt Wielkanocnych – zwyczaje i obrzędy	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie <i>Wielkanocną piosenkę</i>, - wymienić nazwy wielkanocnych zwyczajów i obrzędów charakterystycznych dla regionu, który zamieszkuje. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo <i>Wielkanocną piosenkę</i>, - wypowiedzieć się na temat słuchanej muzyki wielkanocnej, - omówić zwyczaje i obrzędy wielkanocne znane w całym kraju.
Dzień Ziemi. Muzyka i ekologia Piosenka <i>Jesteśmy dziećmi Ziemi</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Jesteśmy dziećmi Ziemi</i>, - realizować proste rytmy z wykorzystaniem przygotowanych materiałów (surowców wtórnych), - określić nastrój słuchanej muzyki. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo piosenkę <i>Jesteśmy dziećmi Ziemi</i>, - skonstruować instrumenty ekologiczne, a następnie zrealizować na nich proste schematy rytmiczne, - wykonać improwizację ruchową do słuchanego utworu.
Majowe święta Polaków. Akompaniament i jego rodzaje Piosenka <i>Polska flaga</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Polska flaga</i>, - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>akompaniament, burdon, półplayback</i>, - zagrać burdon na flecie. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo piosenkę <i>Polska flaga</i>, - wykonać akompaniament do piosenki.
Dla ciebie, mamo. Śpiewamy, tańczymy i gramy dla mamy	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Dla Ciebie, Mamo</i>, - wykonać improwizację ruchową do słuchanej muzyki. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaśpiewać solo piosenkę <i>Dla Ciebie, Mamo</i>, - wykonać improwizację wokalną.

Niech żyją wszystkie dzieci. Piosenki i zabawy dzieci z całego świata	- zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Kolorowe dzieci</i> , - realizować zabawy dziecięce, - wykonać <i>unisono</i> kanon afrykański,	- zaśpiewać solo piosenkę <i>Kolorowe dzieci</i> , - wykonać kanon afrykański w wielołosie, - zagrać solo na flecie <i>Melodię japońską</i> .
Rozmowy z tatą. Okresowa budowa utworu muzycznego – zdania muzyczne <i>Piosenka dla taty</i>	- zaśpiewać <i>Piosenkę dla taty</i> , - zagrać na dzwoneczkach utwór <i>Wlazł kotek na płotek</i> , - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>poprzednik, następnik, zdanie muzyczne, okres muzyczny</i> .	- zaśpiewać solo <i>Piosenkę dla taty</i> , - zagrać solo utwór na flecie, - wskazać poprzednik i następnik w utworach opartych na budowie okresowej

Muzyka klasa V Wiedza i umiejętności ucznia		
	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
Tajemnicze muzyczne znaki. Zastosowanie oznaczeń: repetycji, volty, <i>da capo al fine</i> i fermaty	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Na wędrówkę</i>, • wymienia nazwy oznaczeń stosowanych w zapisie nutowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Na wędrówkę</i>, • wyjaśnia oznaczenia stosowane w zapisie nutowym, • wskazuje w zapisie nutowym poznane symbole muzyczne.
Muzyczne rozmowy. Okresowa budowa utworu muzycznego	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenkę <i>Wlazł kotek na płotek</i>, • gra w grupie utwory instrumentalne w formie okresu muzycznego (z zapisu nutowego zamieszczonego w podręczniku), • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>poprzednik, następnik, zdanie muzyczne, okres muzyczny, forma muzyczna</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • gra solo utwory instrumentalne w formie okresu muzycznego (z zapisu nutowego w podręczniku), • wskazuje poprzednik i następnik w utworach opartych na budowie okresowej, • improwizuje zakończenie następnika podczas wykonywania utworu w formie okresu muzycznego.
Muzyka w roli głównej. Różne formy prezentacji muzyki	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Muzyka</i>, • wymienia terminy: <i>filharmonia, recital, koncert, festiwal muzyczny</i>, • podaje zasady z „Kodeksu melomana”. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Muzyka</i>, • wyjaśnia terminy: <i>filharmonia, recital, koncert, festiwal muzyczny</i>, • stosuje się do zasad z „Kodeksu podczas szkolnych koncertów, uroczystości itp.
Dla nauczycieli. Pieśni okolicznościowe	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Nauczycielom</i>, • gra w grupie pieśń <i>Gaudeamus igitur</i>, • improwizuje prosty układ ruchowy do odtwarzanej muzyki, • podczas wykonywania utworu <i>Sto lat</i> realizuje w zespole jeden głos na instrumencie niemelodycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Nauczycielom</i>, • wykonuje solo pieśń <i>Gaudeamus igitur</i>, • realizuje układ ruchowy według własnego pomysłu do odtwarzanej muzyki, • podczas wykonywania utworu <i>Sto lat</i> realizuje samodzielnie jeden głos na instrumencie melodycznym.

Wolno, szybciej, coraz szybciej. Tempo w muzyce i jego rodzaje	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Jesienny berek</i>, • wykonuje <i>Rapowanke</i> z odpowiednimi zmianami tempa, wyjaśnia znaczenie terminu <i>tempo</i>, • tłumaczy, do czego służy metronom. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Jesienny berek</i>, • rozróżnia rodzaje tempa i wskazuje na jego zmiany w utworze, • określa tempo zaprezentowanych utworów, • wyjaśnia znaczenie terminu <i>agogika</i>.
Formy ABA i ABA ₁ . Trzy częściowe formy muzyczne ABA i ABA ₁	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje <i>Śpiewankę ABA</i>, • porusza się do muzyki z rekwizytem, • wyjaśnia, czym charakteryzują się formy ABA i ABA₁. 	<ul style="list-style-type: none"> • gra solo melodię <i>Rośnie jabłoń w sadzie</i>, • rozpoznaje przykłady formy ABA i ABA₁ wśród słuchanych utworów, • wskazuje różnice między formami ABA i ABA₁, • przekształca melodię w formie ABA w utwór w formie ABA₁
Metrum, czyli miara. Zagadnienia i pojęcia związane z metrum muzycznym	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Cztery pory roku</i>, • gra w grupie melodię w metrum 3/4, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>metrum, akcent, takt, taktowanie</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Cztery pory roku</i>, • gra solo melodię w metrum 3/4, • rozpoznaje metrum w słuchanych utworach.
Dzisiaj wielka jest rocznica... Pieśni żołnierskie i legionowe	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa jedną z proponowanych pieśni: <i>Pierwszą Brygadę</i> lub <i>Piechotę</i>, • wymienia tytuły pieśni legionowych, • określa tematykę oraz charakter pieśni żołnierskich i legionowych, • wykonuje na instrumentach perkusyjnych akompaniament do refrenu pieśni <i>Piechota</i>, • wyjaśnia, czym jest przedtakt. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa pieśni <i>Pierwsza Brygada</i> oraz <i>Piechota</i>, • układa akompaniament rytmiczny do refrenu pieśni <i>Piechota</i>, • wskazuje przedtakt w zapisie nutowym.
Andrzejkowe tradycje, zwyczaje i zabawy	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki <i>Andrzeju, Andrzeju</i> oraz <i>A idźże, chodaczku</i>, • gra na dzwoneczkach akompaniament do piosenki <i>A idźże, chodaczku</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenki <i>Andrzeju, Andrzeju</i> oraz <i>A idźże, chodaczku</i>, • improwizuje śpiewanki, które mogłyby towarzyszyć andrzejkowemu wrózeniu, • śpiewa melodię ułożoną samodzielnie (z wykorzystaniem podanego rytmu i tekstu rymowanki).
Zwyczaje i tradycje bożonarodzeniowe. Polskie tradycje związane z Bożym Narodzeniem. Wykonywanie utworów bożonarodzeniowych	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Święta, święta, święta</i>, • gra kolędę <i>Przybieżeli do Betlejem</i>, • wymienia zwyczaje i tradycje bożonarodzeniowe kultywowane w jego rodzinie i w regionie, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kolęda, pastorałka</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Święta, święta, święta</i>, • wyjaśnia, czym się różni kolęda od pastorałki.

<p>Kolędować Małemu... Kolędy i pastorałki. Wspólne kolędowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie kolędę <i>Z narodzenia Pana</i> i pastorałkę <i>W dzień Bożego Narodzenia</i>, • wyjaśnia znaczenie terminu <i>jasełka</i>, • rozpoznaje słuchane kolędy, • wymienia zwyczaje bożonarodzeniowe kulturowane w krajach sąsiadujących z Polską. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo kolędę <i>Z narodzenia Pana</i> i pastorałkę <i>W dzień Bożego Narodzenia</i>, • rozpoznaje rytmy polskich tańców narodowych w słuchanych kolędach, • omawia zwyczaje bożonarodzeniowe kulturowane w krajach sąsiadujących z Polską.
<p>W zimowym nastroju. Nastój w muzyce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Zima lubi dzieci</i>, • określa nastrój słuchanych utworów, • maluje zimowy pejzaż nawiązujący do kompozycji S. Moniuszki. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Zima lubi dzieci</i>, • uczestniczy w zabawie „Jaki to nastrój?”, • opowiada o swoich skojarzeniach powstałych pod wpływem wysłuchanej muzyki.
<p>Usprawiedliwione spóźnienie, czyli kanon. Forma kanonu w muzyce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa unisono piosenkę <i>Mały kanon</i>, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>unisono</i>, <i>kanon</i>, <i>muzyka wielogłosowa</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenkę <i>Mały kanon</i> w wielogłosie, • przedstawia formę kanonu graficznie oraz w postaci układu ruchowego.
<p>Zaśpiewajmy i zagrajmy w kanonie! Forma kanonu w praktyce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje <i>unisono</i> piosenkę <i>Zaśpiewajmy w kanonie</i>, • śpiewa i gra na flecie gamę C-dur – <i>unisono</i> i w kanonie, • wykonuje kanon rytmiczny wraz z całą klasą. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje piosenkę <i>Zaśpiewajmy w kanonie</i> w wielogłosie, • opracowuje i wykonuje (wspólnie z koleżankami i kolegami) własny kanon rytmiczny.
<p>Na wielu strunach. Instrumenty strunowe. Podział instrumentów strunowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Instrumenty strunowe</i>, • wymienia instrumenty strunowe i przedstawia ich podział na poszczególne grupy. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Instrumenty strunowe</i>, • rozpoznaje brzmienie wybranych instrumentów strunowych, • Opowiada o historii powstania pierwszych instrumentów strunowych na podstawie wiadomości z podręcznika.
<p>Młodość Fryderyka Chopina. Życie i twórczość Chopina do roku 1830</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Gdy Chopin grał</i>, • podaje podstawowe fakty dotyczące młodości Chopina, • wyjaśnia znaczenie terminu <i>mazurek</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Gdy Chopin grał</i>, • opowiada o młodości Chopina na podstawie wiadomości zawartych w podręczniku, • wyjaśnia, czym różni się mazurek od mazura.
<p>Na ludową nutę. Narodowe tańce polskie: krakowiak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki: <i>Hej, na krakowskim rynku</i> i <i>Krakowiaczek jeden</i>, • wykonuje krok podstawowy krakowiaka, • odtwarza schemat rytmiczny synkopy, • podaje charakterystyczne cechy krakowiaka, • wymienia instrumenty ludowe, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>synkopa</i>, <i>kapela</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenki: <i>Hej, na krakowskim rynku</i> i <i>Krakowiaczek jeden</i>, • opisuje poszczególne instrumenty ludowe, • rozpoznaje brzmienie instrumentów ludowych w słuchanym utworze.

Folklor naszych sąsiadów. Folklor muzyczny krajów sąsiadujących z Polską	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje piosenkę <i>Tańcuj, tańcuj</i>, • śpiewa pierwszy głos z piosenki <i>Żuraw</i>, • tańczy polkę krokiem podstawowym, • charakteryzuje muzykę ludową Słowacji, Czech, Ukrainy, Rosji i Niemiec. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenkę <i>Żuraw w dwugłosie</i>, • gra melodię piosenki <i>Żuraw</i>, • rozpoznaje w słuchanych utworach cechy ludowej muzyki słowackiej, czeskiej, ukraińskiej, rosyjskiej i niemieckiej, • układa akompaniament perkusyjny do melodii <i>Oszukałaś, okłamałaś</i>.
Muzyka źródeł. Jak muzykowano w prehistorii	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Prośba o pomyślny dzień</i>, • wykonuje melodie: <i>Bele mama</i> i <i>Nie martw się</i>, • wymienia instrumenty prehistoryczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Prośba o pomyślny dzień</i>, • wykonuje układ ruchowy do piosenki <i>Bele mama</i>, • opowiada o powstaniu pierwszych instrumentów prehistorycznych.
Śpiewajmy razem – chór. Rodzaje chórów	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje w grupie piosenki <i>Chodź, pomaluj mój świat</i> i <i>Chce iść naród mój</i>, • wymienia wykonawców muzyki wokalne, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>muzyka wokalna, solista, zespół wokalny, chór, a cappella</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenki <i>Chodź, pomaluj mój świat</i> i <i>Chce iść naród mój</i>, • rozpoznaje, jakiego rodzaju chóry wykonują utwory prezentowane na lekcji, • wymienia formy muzyki wokalne przeznaczone do wykonania przez chór.
Muzyka i przyroda. Muzyka ilustracyjna i muzyka programowa	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje w grupie piosenkę <i>Mokro</i>, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>muzyka programowa, muzyka ilustracyjna</i>, • układa utwór perkusyjny, w którym brzmienie instrumentów naśladuje odgłosy zwierząt ukazanych na rysunku w podręczniku, • pracuje w grupie tworzącej opowiadanie nawiązujące do zaprezentowanego utworu. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Mokro</i>, • rozpoznaje cechy muzyki programowej i ilustracyjnej w wysłuchanych utworach, • wymyśla opowieść, która mogłaby być programem utworu muzycznego, • układa i wykonuje muzykę nawiązującą do ilustracji.
Na majówkę. Zabawy muzyczne z gestodźwiękami i instrumentami perkusyjnymi	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje w grupie fragment piosenki <i>Ja mam tylko jeden świat</i> • realizuje rytm za pomocą tataizacji i gestodźwięków, • tańczy do melodii <i>Majówkowa poleczka</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Ja mam tylko jeden świat</i> • wykonuje akompaniament do piosenki, • gra melodię <i>Majówkowa poleczka</i>.
O rodzinie w rytmie rock and rolla. Rock and roll. Tworzenie portretów dźwiękowych	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Familijny rock and roll</i>, • charakteryzuje muzykę rockandrollową, • wykonuje krok podstawowy rock and rolla. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Familijny rock and roll</i>, • tańczy rock and rolla do odtwarzanej muzyki, • gra akompaniament do utworu rockandrollowego.
Przy ognisku, czyli o akompaniamencie. Funkcja i rodzaje akompaniamentu	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenki <i>Płonie ognisko w lesie</i> i <i>Stokrotka</i>, • wymienia tytuły popularnych piosenek ogniskowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje piosenkę <i>Płonie ognisko w lesie</i> w kanonie dwugłosowym,

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akompaniament</i>, <i>burdon</i>, <i>półplayback</i>, • wymienia rodzaje akompaniamentu (<i>burdon</i>, <i>akompaniament rytmiczny</i>, <i>akompaniament harmoniczny</i>), • realizuje w grupie partyturę utworu <i>Stokrotka</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje omówione na lekcji rodzaje akompaniamentu i rozpoznaje je w słuchanych utworach.
--	--	---

Muzyka - kl. VI		
Wiedza i umiejętności ucznia		
	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
Dobrze z piosenką wędrować. Poznanie i wykonywanie utworów z repertuaru piosenki turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki <i>Lubię podróże</i> i <i>Jak dobrze nam zdobywać góry</i>, • gra na flecie melodię piosenki <i>Lubię podróże</i>, • wymienia tytuły popularnych piosenek turystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Jak dobrze nam zdobywać góry</i>, • gra na flecie melodię piosenki <i>Lubię podróże</i> w formie kanonu, • wymienia nazwiska artystów i nazwy zespołów wykonujących popularne piosenki turystyczne.
Muzyczny ping-pong – artykulacja. Różne sposoby wykonywania muzyki	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki <i>Deszczowe rytmy</i> i <i>Kukułeczka</i>, • wyjaśnia znaczenie terminu <i>artykulacja</i> i wymienia podstawowe rodzaje <i>artykulacji</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • z właściwą artykulacją śpiewa solo piosenki <i>Deszczowe rytmy</i> i <i>Kukułeczka</i>, • rozpoznaje i stosuje oznaczenia <i>artykulacyjne</i> w zapisie nutowym, • wyjaśnia, na czym polega <i>artykulacja frullato</i> i <i>pizzicato</i>.
Na okrągło. Utwory muzyczne w formie ronda	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Na okrągło</i>, • gra w grupie utwór <i>Minirondo</i>, • wymienia i definiuje elementy budowy ronda: <i>rondo</i>, <i>refren</i>, <i>kuplet</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Na okrągło</i>, • gra solo utwór <i>Minirondo</i>, • rozpoznaje elementy ronda w słuchanych i wykonywanych utworach
Naszym nauczycielom. Realizacja trioli ósemkowej	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Potęga ciekawości</i>, • gra w grupie fragment <i>Marsza triumfalnego</i> z opery <i>Aida</i> G. Verdiego, • wyjaśnia znaczenie terminu <i>triola</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę <i>Potęga ciekawości</i>, • gra solo fragment <i>Marsza triumfalnego</i> z opery <i>Aida</i> G. Verdiego, • rozpoznaje <i>triole</i> w zapisie nutowym oraz w słuchanych utworach, • poprawnie wykonuje <i>triolę</i>.

Z dziejów muzyki – muzyka dawna. Muzyka średniowiecza i renesansu	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Ballada o sennym bardzie, • gra w grupie na flecie estampidę Kalenda maya R. de Vaqueirasa, • charakteryzuje muzykę dawną na podstawie infografiki zamieszczonej w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Ballada o sennym bardzie, • gra solo na flecie estampidę Kalenda maya R. de Vaqueirasa, • omawia muzykę średniowieczną i renesansową, stosując poznaną terminologię, • wyjaśnia, czym jest polichoralność.
Z dziejów muzyki – złoty wiek muzyki polskiej. Polska muzyka renesansowa i jej twórcy	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie psalm Kleszczmy rękoma, • gra w grupie pierwszy głos psalmu Nieście chwałę, mocarze M. Gomółki, • wykonuje taniec renesansowy 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo psalm Kleszczmy rękoma, • gra solo pierwszy głos psalmu Nieście chwałę, mocarze M. Gomółki, • gra w grupie drugi głos psalmu Nieście chwałę, mocarze M. Gomółki
W muzycznej kuchni. Elementy muzyki	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa i gra w grupie melodię piosenki Hej, bystra woda podczas realizacji poszczególnych zadań, • wymienia elementy muzyki. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Hej, bystra woda i wykonuje głosy towarzyszące jej melodii w poszczególnych zadaniach, • definiuje i rozpoznaje różne elementy muzyki.
Historia polskiego oręża dźwiękiem zapisana. Pieśni i piosenki o tematyce wojskowej w ujęciu historycznym	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie zwrotki i pierwszy głos refrenu Pieśni o przeszłości, • gra w grupie melodię piosenki Serce w plecaku, • wymienia tytuły popularnych pieśni żołnierskich, • określa tematykę oraz charakter pieśni żołnierskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotki i w grupie drugi głos refrenu Pieśni o przeszłości, • gra solo melodię piosenki Serce w plecaku, • charakteryzuje pieśni żołnierskie: omawia najbardziej wyraziste elementy muzyki i wskazuje nawiązania do polskich tańców narodowych, • przyporządkowuje tytuły pieśni i piosenek żołnierskich do poszczególnych okresów historycznych.
Piosenki powstania warszawskiego. Wzbogacenie repertuaru piosenek z okresu II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki Szary mundur i Pałacyk Michła, • wymienia tytuły piosenek powszechnie śpiewanych podczas wojny, okupacji i powstania warszawskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenki Szary mundur i Pałacyk Michła, • wyjaśnia znaczenie piosenek powstańczych i omawia ich charakter.
W oczekiwaniu na pierwszą gwiazdę. Wykonywanie i słuchanie utworów bożonarodzeniowych	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Raz w roku, w refrenie realizuje pierwszy głos, • wykonuje w grupie „Świąteczne karaoke”. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Raz w roku, w refrenie realizuje zespołowo drugi głos, • wykonuje solo „Świąteczne karaoke”.
Kolędujemy wszyscy razem. Wspólne kolędowanie klasowe	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie pierwszy głos pastorałki Narodził się Jezus Chrystus, • gra na flecie w grupie melodię pastorałki Narodził się Jezus Chrystus, 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie drugi głos pastorałki Narodził się Jezus Chrystus, • gra solo na flecie melodię pastorałki Narodził się Jezus Chrystus,

	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje przyśpiewkę kołędniczą Za kołędę dziękujemy. 	<ul style="list-style-type: none"> • układa i realizuje akompaniament perkusyjny do pastorałki Narodził się Jezus Chrystus.
Zimowo, mroźnie, wesoło. Żarty muzyczne. Pastisz w muzyce	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Ty i ja, i maj, • wykonuje układ ruchowy z szalikami, • wyjaśnia, czym jest pastisz muzyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Ty i ja, i maj, • gra na flecie fragment Humoreski A. Dwořaka, • wymienia przykłady pastiszów muzycznych.
W karnawałowych rytmach. Muzyka podczas karnawału	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę W karnawale, • wykonuje krok podstawowy samby i salsy, • realizuje partię guiro, marakasów albo bębenka z partytury Mała samba, • gra w grupie fragment utworu Karnawał w Wenecji J. Arbana, • wyjaśnia, czym jest karnawał i kiedy trwa, oraz wymienia dwa najbardziej znane karnawały na świecie, • omawia rolę i znaczenie tańca. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę W karnawale, • tańczy w parze krok podstawowy samby i salsy do muzyki • realizuje partię klawesów z partytury Mała samba, • gra solo fragment utworu Karnawał w Wenecji J. Arbana, • wymienia tytuły utworów nawiązujących do tematyki karnawału, • wymienia i omawia tańce w perspektywie historycznej
Fryderyk Chopin na emigracji. Poznanie ostatniego okresu życia i twórczości kompozytora	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki Chopin w Paryżu i Mój serdeczny kraj, • gra w grupie fragment Etiudy E-dur F. Chopina, • omawia najważniejsze fakty z życia kompozytora na emigracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenki Chopin w Paryżu i Mój serdeczny kraj, • gra solo fragment Etiudy E-dur F. Chopina, • omawia życie i twórczość kompozytora na emigracji, podaje tytuły skomponowanych wówczas utworów.
Kujawiak z oberkiem. Etnografia. Wzbogacenie wiedzy o polskich tańcach narodowych i działalność Oskara Kolberga	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Czerwone jabłuszko, • charakteryzuje kujawiaka i oberka • wykonuje podstawowe rytmy kujawiaka i oberka, • wyjaśnia znaczenie terminów: folklor, etnograf, skansen. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Czerwone jabłuszko, • tańczy krok podstawowy kujawiaka i oberka (uproszczony), • opowiada o działalności Oskara Kolberga jako najwybitniejszego polskiego etnografa.
Muzyczne widowiska. Formy muzyczno-teatralne: operetka, musical, rewia	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Śpiewam i tańczę, • gra w grupie fragment piosenki Memory z musicalu Koty A.L. Webbera, • wyjaśnia znaczenie terminów: operetka, musical, rewia. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Śpiewam i tańczę, • gra solo fragment piosenki Memory z musicalu Koty A.L. Webbera, • podaje tytuły i twórców najsłynniejszych dzieł muzyczno-teatralnych poznanych na lekcji.
Z muzyką w tle. Funkcja muzyki w filmie i reklamie	<ul style="list-style-type: none"> • gra w grupie temat z filmu Gwiezdne wojny, • realizuje odtwórczo zadanie „Miniścieżka dźwiękowa”, 	<ul style="list-style-type: none"> • gra solo temat z filmu Gwiezdne wojny, • realizuje twórczo zadanie „Miniścieżka dźwiękowa”, • podaje tytuły najwybitniejszych

	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie muzyki w teatrze, filmie i reklamie. 	<p>tematów filmowych oraz nazwiska poznanych kompozytorów muzyki filmowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje teledysk jako formę muzyczną i podaje przykłady teledysków.
Instrumenty dęte. Podział i brzmienie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia grupy instrumentów dętych i należące do nich instrumenty, • wyjaśnia znaczenie terminów: ustnik, stroik, czara głosowa. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między instrumentami dętymi drewnianymi i blaszanymi, • wymienia przykłady dętych zespołów kameralnych.
Powietrzna muzyka. Instrumenty dęte w muzyce zespołowej	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Orkiestry dęte, • realizuje układ ruchowy do piosenki, • gra w grupie pierwszy lub drugi głos melodii For he's a jolly good fellow, • omawia specyfikę orkiestry dętej. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w solo piosenkę Orkiestry dęte, • gra w grupie trzeci głos melodii For he's a jolly good fellow
Z dziejów muzyki – barok. Jan Sebastian Bach	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Zaczynj od Bacha, • śpiewa kanon Piękna gama, • wymienia najważniejsze wydarzenia z życia J.S. Bacha oraz formy muzyczne, których był mistrzem, • wyjaśnia znaczenie terminu polifonia. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Zaczynj od Bacha, • wymienia instrumenty, na których grał Bach, oraz podaje tytuły poznanych utworów, • wyjaśnia znaczenie terminu fuga.
Cztery pory roku z maestro Vivaldim. Życie i twórczość Antonia Vivaldiego	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Cztery pory roku pana Vivaldiego, • gra w grupie fragmenty koncertów A. Vivaldiego Wiosna i Jesień, • omawia życie i twórczość A. Vivaldiego na podstawie informacji z podręcznika 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragment piosenki Cztery pory roku pana Vivaldiego, • gra solo fragmenty koncertów A. Vivaldiego Wiosna i Jesień, • omawia formę koncertu solowego.
Zaśpiewajmy, zagrajmy, zatańczmy razem! Wartość wspólnego muzykowania	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Tyle słońca w całym mieście, • gra w grupie melodię t'Smidje (Belgijka), • wykonuje taniec Belgijka zgodnie z instrukcją. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Tyle słońca w całym mieście, • gra solo melodię t'Smidje (Belgijka).
Spotkajmy się na szlaku. Wspólne śpiewanie na pożegnanie	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę Po drodze szukam przyjaciela, • śpiewa w grupie szantę Gdzie ta keja?. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę Po drodze szukam przyjaciela, • śpiewa solo szantę Gdzie ta keja?.

Muzyka - klasa VII Wiedza i umiejętności ucznia		
	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
Śpiew w różnych odśłonach. Techniki wokalne	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>Muza, muzyka</i>, - w grupie śpiewa scatem melodię z <i>Marsza tureckiego</i> W.A. Mozarta, - wymienia poznane techniki wokalne. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje solo piosenkę <i>Muza, muzyka</i>, - śpiewa scatem solo melodię z <i>Marsza tureckiego</i> W.A. Mozarta, - wymienia techniki wokalne i je charakteryzuje, - wykonuje beatbox.
Solo i na głosy. Muzyka jedno- i wielogłosowa	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>Za górami, za lasami</i> (każdy głos osobno), - gra w grupie melodię <i>Za górami, za lasami</i> (każdy głos oddzielnie), - używa terminów związanych z muzyką jedno- i wielogłosową. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>Za górami, za lasami</i> (w wielogłosie), - gra w grupie melodię <i>Za górami, za lasami</i> (w wielogłosie), - wyjaśnia znaczenie terminów związanych z muzyką jedno- i wielogłosową.
Niezwykłe instrumenty i mechanizmy grające. Prezentacja niekonwencjonalnych instrumentów, przedmiotów i mechanizmów grających	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia niekonwencjonalne instrumenty i mechanizmy grające, - gra w grupie <i>Kołysankę</i> J. Brahmsa. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia niekonwencjonalne instrumenty i mechanizmy grające, - gra solo <i>Kołysankę</i> J. Brahmsa.
Mistrz i uczeń. Galeria wirtuozów	<ul style="list-style-type: none"> - śpiewa w grupie piosenkę <i>Maestro szkolnych nut</i>, - gra w grupie utwór <i>Plaisir d'amour</i>, - wyjaśnia, kim jest wirtuoz. 	<ul style="list-style-type: none"> - śpiewa solo piosenkę <i>Maestro szkolnych nut</i>, - gra solo utwór <i>Plaisir d'amour</i>, - wymienia znanych wirtuozów.
Instrumenty elektryczne, elektroniczne. Podział nowoczesnych instrumentów i aplikacji muzycznych	<ul style="list-style-type: none"> - gra w grupie refren piosenki <i>Słodkiego, milego życia</i>, - wymienia instrumenty elektryczne i elektroniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - gra solo refren piosenki <i>Słodkiego, milego życia</i>, - odróżnia instrumenty elektryczne od elektronicznych, - omawia działanie instrumentów elektrycznych i elektronicznych.
Rodzaje i style muzyki. Poznawanie różnych aspektów muzyki	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>Czterdzieści słów</i>, - wymienia różne rodzaje muzyki, - charakteryzuje poznane style muzyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje solo piosenkę <i>Czterdzieści słów</i>, - gra solo melodię <i>Amazing Grace</i>, - rozpoznaje omawiane rodzaje muzyki i style muzyczne.
Piosenki partyzanckie	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>Idą leśni</i>, - realizuje akompaniament perkusyjny do piosenki <i>Deszcz, jesienny deszcz</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje solo piosenkę <i>Idą leśni</i>, - gra w grupie melodię piosenki <i>Deszcz, jesienny deszcz</i>, - układa akompaniament perkusyjny do piosenki <i>Deszcz, jesienny deszcz</i>.

Z dziejów muzyki – klasycyzm	- śpiewa unisono piosenkę <i>Alfabet</i> , - wyjaśnia, na czym polega styl galant.	- śpiewa piosenkę <i>Alfabet</i> w dwugłosie, - gra solo fragment utworu <i>Eine kleine Nachtmusik</i> , - rozpoznaje utwory w stylu galant.
Ludwig van Beethoven – <i>Oda do radości</i> . Prezentacja twórczości L. van Beethovena	- śpiewa w grupie <i>Odę do radości</i> , - gra w grupie <i>Odę do radości</i> , - wymienia tytuły utworów L. van Beethovena.	- śpiewa solo <i>Odę do radości</i> , - gra solo <i>Odę do radości</i> , - opowiada o życiu i twórczości L. van Beethovena.
Kolędy świata. Najbardziej popularne kolędy z różnych krajów	- śpiewa w grupie kolędy: <i>Cicha noc</i> , - gra w grupie kolędy: <i>Cicha noc</i> ,	- śpiewa solo kolędy: <i>Cicha noc</i> , <i>Niech Bóg dziś pokój ześle wam</i> , - gra solo kolędy: <i>Cicha noc</i> , <i>Niech Bóg dziś pokój ześle wam</i> .
Boże Narodzenie na świecie	- śpiewa w grupie piosenkę <i>Zimowy cudny świat</i> ,	- wykonuje solo piosenkę <i>Zimowy cudny świat</i> , - gra solo utwory <i>White Christmas</i> i <i>Joy to the World</i> .
Zespoły kameralne – wokalne i instrumentalne. Kameralistyka i jej aparat wykonawczy	- wykonuje w grupie piosenkę <i>Rozkołysz pieśnią świat</i> , - rozpoznaje muzykę kameralną i wymienia przykłady zespołów kameralnych.	- wykonuje solo piosenkę <i>Rozkołysz pieśnią świat</i> , - charakteryzuje muzykę kameralną i omawia jej aparat wykonawczy.
Orkiestra symfoniczna i nie tylko... Orkiestra i jej rodzaje	- wykonuje w grupie piosenkę <i>W orkiestrze</i> , - wymienia rodzaje orkiestr.	- wykonuje solo piosenkę <i>W orkiestrze</i> , - charakteryzuje poszczególne typy orkiestr.
Pobawmy się w wariacje. Forma wariacyjna w muzyce	- gra temat i jedną wariację z utworu J. Bogackiego <i>Wariacje na temat „Ody do radości”</i> , - omawia formę wariacji.	- gra cały utwór J. Bogackiego <i>Wariacje na temat „Ody do radości”</i> , - wyjaśnia, na czym polega tworzenie kolejnych wariantów tematu muzycznego.
Z dziejów muzyki – romantyzm. Przedstawiciele muzyki XIX wieku	- wykonuje w grupie pieśń <i>Życzenie</i> , - gra w grupie <i>Serenadę</i> F. Schuberta, - wyjaśnia, na czym polega styl brillant.	- wykonuje solo pieśń <i>Życzenie</i> , - gra solo <i>Serenadę</i> F. Schuberta, - wymienia polskich kompozytorów romantycznych (innych niż : F. Chopin i S. Moniuszko).
Twórczość Fryderyka Chopina	- gra melodię pieśni <i>Wiosna</i> , - wymienia utwory F. Chopina.	- gra fragment utworu F. Chopina <i>Mazurek F-dur</i> , - omawia twórczość F. Chopina i wymienia utwory kompozytora.
Polonez. Opracowanie artystyczne muzyki ludowej	- śpiewa piosenkę <i>Pamięć w nas</i> (I głos w refrenie), - tańczy krok podstawowy poloneza i wykonuje figury tego tańca, - wymienia cechy charakterystyczne poloneza.	- śpiewa piosenkę <i>Pamięć w nas</i> (II głos w refrenie), - wyjaśnia, na czym polega opracowanie artystyczne muzyki (stylizacja), i podaje konkretne przykłady stylizacji.
Stanisław Moniuszko i opera. Opera jako forma	- wykonuje w grupie pieśń <i>Prząśniczka</i> ,	- wykonuje solo pieśń <i>Prząśniczka</i> , - gra solo melodię pieśni <i>Prząśniczka</i> ,

muzyczna i widowisko teatralne	<ul style="list-style-type: none"> - gra w grupie melodię pieśni <i>Prząśniczka</i>, - wymienia utwory S. Moniuszki, - omawia formę opery z wykorzystaniem poznanych terminów. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia twórczość S. Moniuszki i wymienia utwory kompozytora, - podaje tytuły najbardziej znanych oper i wskazuje ich twórców.
Balet i taniec klasyczny	<ul style="list-style-type: none"> - gra w grupie temat Odetty z baletu <i>Jeziro łabędzie</i>, - omawia formę baletu z wykorzystaniem poznanych terminów. 	<ul style="list-style-type: none"> - gra solo temat Odetty z baletu <i>Jeziro łabędzie</i>, - wymienia tytuły najbardziej znanych baletów i wskazuje ich twórców.
Z dziejów muzyki – muzyka XX w. Reprezentanci muzyki awangardowej	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>Wrażenia</i>, - omawia najbardziej charakterystyczne zjawiska w muzyce XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje solo piosenkę <i>Wrażenia</i>, - omawia twórczość najważniejszych przedstawicieli muzyki XX w.
Folk i country	<ul style="list-style-type: none"> - śpiewa w grupie piosenkę <i>Pędzą konie</i>, - gra w grupie melodię piosenki <i>Hej, Zuzanno!</i>, - realizuje ostinato rytmiczne do refrenu piosenki <i>Pędzą konie</i>, - wykonuje układ taneczny w stylu country, - omawia charakterystyczne cechy muzyki folk i country, - wymienia rodzaje akompaniamentu. 	<ul style="list-style-type: none"> - śpiewa solo piosenkę <i>Pędzą konie</i>, - gra solo melodię piosenki <i>Hej, Zuzanno!</i>, - rozpoznaje utwory reprezentujące muzykę folk i country, - wymienia rodzaje akompaniamentu i je omawia z wykorzystaniem poznanych terminów.
Jazz, czyli wielka improwizacja	<ul style="list-style-type: none"> - śpiewa w grupie piosenkę <i>Szalony jazz</i>, - wykonuje kanon <i>Swingowy rytm</i>, - omawia muzykę jazzową. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje solo piosenkę <i>Szalony jazz</i>, - gra solo melodię <i>Jericho</i>, - charakteryzuje muzykę jazzową z wykorzystaniem poznanych terminów oraz wymienia najśłynniejszych jazzmanów.
Na estradzie – pop, rock, muzyka rozrywkowa	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>To jest rock and roll</i>, - omawia zagadnienia dotyczące muzyki rozrywkowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje solo piosenkę <i>To jest rock and roll</i>, - charakteryzuje różne rodzaje muzyki rozrywkowej.
Z muzyką dalej w świat	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>Radość najpiękniejszych lat</i>, - wyjaśnia znaczenie kilku wybranych terminów poznanych w trakcie roku szkolnego. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje w grupie piosenkę <i>Radość najpiękniejszych lat</i>, - wyjaśnia znaczenie wszystkich terminów poznanych w trakcie roku szkolnego.